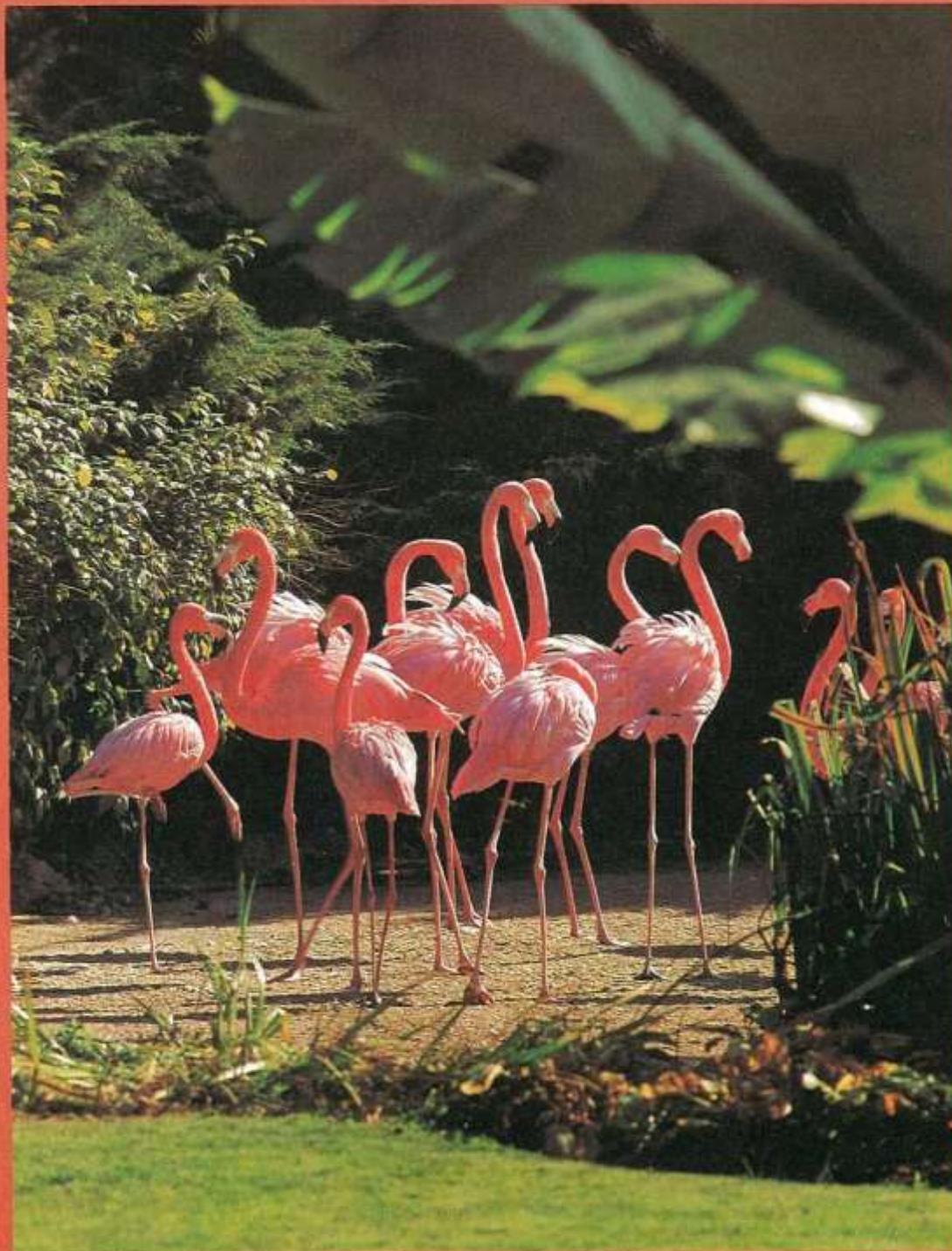

ONZE VOGELS

43e jaargang no. 2, februari 1982

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07.
Geopend: 08.00 tot 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), B.J. Bos, A. Dommerholt,
J.J. Krol, A.J.F. Lammerse, E.J. Lensink,
Joh.M. van Pelt, D.J. Prinsen en A.F. Smit.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalftsen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: R.P. Smith, Zuiderveen 36a,
9673 EL Winschoten, telefoon (05970) 1 35 83.
District Friesland: J. Forsten, Zuiderkade 8,
8801 MJ Franeker, telefoon (05170) 29 68.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7885 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Evertsenlaan 62,
3843 EM Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.
District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4,
4561 WN Hulst, telefoon (01140) 1 38 16.
District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 31 17.
District Oost Noord-Brabant: J.C. Vos, Brallestraat 2,
5361 AK Grave, telefoon (08860) 29 78.
District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:
Tj. Boersma, Verzetstraat 13, 8923 CP Leeuwarden,
telefoon (058) 66 60 37.
Tropen, parkieten etc.:
G. v.d. Meijden, Kempenlandstr. 27, 5283 CX Boxtel,
telefoon (04116) 7 45 29.
Zangkanaries:
Mevr. C. v.d. Toorn, Zeilstraat 58, 2586 BE Den Haag,
telefoon (070) 55 98 14.

ONZE

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 550,—, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 42,50, bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wilt ontvangen, wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend.

Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIALCLUBS

Het lidmaatschap van de specialclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wendt men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

G.J. Veenhuizen, Groenestraat 20,
3861 CM Nijkerk, telefoon (03494) 5 60 47
Contributie f 25,— per jaar, entree f 5,—

Gras- en Grote parkieten

J.M. Lupsan, Mosterdhof 168,
6931 AS Westervoort, telefoon (08303) 87 80
Entree f 5,—.

Insecten- en vruchtenetende vogels

P.J. van Damme, Molenwater 61,
4331 SE Middelburg, telefoon (01180) 1 30 97
Contributie f 25,— per jaar, entree f 5,—.

Japanse meeuwen

A. Kok, Pals 29,
6931 DJ Westervoort, telefoon (08303) 23 58
Contributie f 15,— per jaar, entree f 5,—.

Vorm- en Postuurkanaries

J.H. Wiersma, Brinkstraat 53,
3881 BP Putten, telefoon (03418) 18 80
Contributie f 25,— per jaar, entree f 5,—.

Zebravinken

J.G.J. van Valkenburg, Auriolaan 88,
3527 EX Utrecht, telefoon (030) 93 12 18
Contributie f 25,— per jaar, entree f 5,—.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 32,50 per kalenderjaar. Overmaking, bij vooruitbetaling, op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnement OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot en met december.

Vogels

ISSN 0030-3224

ND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 51.000)

REDACTIE

J.E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere richtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels“, van zuivere particuliere aard zie onder „Vraag en Aanbod“.

VRAGEN OVER?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16, 2322 LK Leiden.

KLEURKANARIES aan: J.A. Barsch, Troelstrastraat 33, 3535 XL Nijmegen.

VORM- EN POSTUURKANARIES aan: A.P. Kools, Molenweg 9, 4906 PM Zuidzande.

EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN

AGAPORNIDEN aan: D.A. Duivis,

St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN

BASTAARDEN aan: P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest.

TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan: M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.

VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: E.M. Wessels, Meijenhage 87, 3085 CG Rotterdam.

GRASPARKIETEN aan: H.W.J. van der Linden, Averbodestraat 72, 5921 ES Blerick.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourporti, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 22 maart 1982

IN DIT NUMMER

pag.

Het geheim der flamingo's eindelijk ontdekt	53
Pietpraat over Müncheners	59
Nestgelegenheid voor parkieten	60
Foto's van een hobby	63
Onkruiden, kroontjeskruid	65
De volière van de maand	66
De Australische kuifduif	68
Amerikaans purperhoen of -koet	69
Kleurvorming en kleurvererving bij de grasparkiet	70
Het genus agapornis 2	72
Overwegingen zilversluier	75
Vriesea	79
Foerageren	79
Fraselen	79
Geslaagde kweek met de maximiliaan papegaai	80
Vogel '82	82
De bondskampioenen	84
Oorkonden bijzondere kweek	85
De zieke vogel	86
Kalender 1982	87
Vraag en Aanbod	88
Boekennieuws	94
Korte berichten	95
NBvV Boekenservice	95

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

pag.

Fish and birdshop, Karper faunafood, F. Thijssen mill, van Wijngaarden, W. Rouppe van der Voort	58
CéDé Vogelvoeders bv	64
CéDé eivoeders, Edelchemie panheel bv,	
Blankestijn, G.J. van Gelder bv	74
True lite	78
Fauna Metaalwaren B.V.	88
Orni-Mondo	89
Fauna Metaalwaren bv	89
Wolrc	90
Sabri pet supplies	91
Tovo	92
H. Dijks, Fauna metaalwaren bv	93
404	94
Animali	95
Witte molen	96

Foto voorplaat: Cuba flamingo/Müller

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - 3100 AB Schiedam - Telefoon (010) 62 29 22

Zoals de belezen lezer(es) ook zonder specificatie begrijpt is de term 'flamingo', afgeleid van: flammant nl. vlamme uit hoofde van de rose-rode kleur, een verzamelwoord. De Z.-Amerikaanse flamingos steken namelijk nogal af van de Afrikaanse ook weer onderverdeelde groep. Omdat speciaal de kleurkanarie-enthousiastelingen belangstellen in kleurdiepte en -effect wordt aangestipt, dat alhoewel deze langpoot in gevangenschap op overwegend plantaardig voedsel gehouden kan worden, de tint als te voorzien gaandeweg verbleekt. Vroeger zat

men, d.w.z. in dierentuinkringen en bij de particuliere verzamelaars, er nogal mee te sukkel(en); en nam de importeur (voor de oorlog /75,- per stuk) geen 'verbleekt' exemplaar terug. Dat was om zo te zeggen een bedrijfsrisico van de flamingoloog. Nu weet men dankzij o.a. de vitamineleer *Phoenicopterus r. ruber* - dat 'ruber' staat voor rood, denkt u maar aan robijn - weer op kleur op te peppen. Carotine voor de meesten een veelzeggende 'wortel'-klank kan daar aardig aan meewerken.

Massaal op 'n minimaal Areaal

Het geheim der flamingo's eindelijk ontdekt

Pas als . . .
de laatste boom gerooid,
de laatste rivier vergiftigd,
de laatste vis gevangen is,
zal men merken
dat geld niet te eten is.
(Greenpeace)

't is niet te geloven! Maar waar de al door de Romeinen, mede om z'n tong als lekkernij, gehouden Flamingo woont weet men pas 28 jaar! Achteraf blijkt de hoofdbroedplaats zich op nog geen uurtje rijden van 'n stad met 40.000 inwoners, Nakuru in Kenya, O-Afrika, te bevinden. . . Maar dan ook geraffineerd ondergedoken bij 'n als giftig beschouwd, visloos meertje; met zulk beroerd water dat dit niet eens voor het begieten van land te gebruiken is. Men ontdekte daar 8.000 broedparen, nog dichters op 'n kluitje genesteld dan sterns of pinguïns, op eilandjes in het Elmenteita-meer. Als ooit van Kuddegeest en -beest gesproken mag worden dan is 't wel bij de Phoenicopteri ofwel Flamingos. Nu spreekt niet één Lezer(es) van Onze Vogels van dé meeuw, dé amadine, dé kanarie omdat wij Bondsleden van Dollard tot Zwin weten, dat die gewoon niet bestaat. Daarentegen velerlei meeuwensoorten, amadinevariëteiten, kanarierassen! En zo zijn binnen die familie 6 aparte Flamingos, tezamen 's werelds inventaris van 6 miljoen exemplaren. Vandaag brengt u 'n bezoek aan de 2 Afrikaanse genres; met species (= soort)-naam de Grote en de Kleine, geheten Ph. ruber roseus (makkelijk te vertalen: de rood-rose) en Ph. Minor (ook herleidbaar als de mindere, de minuitgaaf). Van de kanjer zitten er zo'n 50 duizend stuks, van de kleinere 3 miljoen. En als ook weer één vogel ons voor raadsels plaatst dan is dat - 't wordt haast vervelend - zeker déze. En wel met diens. . .

Voedselvoorziening.

Hoe kunnen nou zulke zwermen ooit van één notabene soda bevattende plas aan de kost komen? Luidt het antwoord: - ten eerste is de kortere overwegend een groen- terwijl de gerekte een eiwiteter is. In tweede instantie is dat ondrinkbare water zó barstensvol algies en lagere micro-organismes dat onze ornithologische bron die borrelende, groenige pap noemt Hartige, Voetzame Erwtensoepp! Een etenswaar welke elk ander dier weigert en trouwens niet zou kunnen verdragen. En oncier die wezens, welke dat 'stinkgoedje' mijden, horen tot uw en 's flamingos geruststelling dé roofdieren. Die peinzen er geen moment over door dat afgrijselijke, bijterige modderwater te zwemmen naar de er voor het oprapen liggende eieren en jonkies. . . Hoogstens, aldus de onderzoeker M.Ph. Kahl in de Nat. Geo. Magazine, komt er 's een visarend of maraboeoievaar stropen. Maar het graantje

dat dié wegpikken maakt op deze formidabele bevolking niets uit. Hier komt vogelkunde bij, dat laatstgenoemde uiver so wie so meer voelt voor kadavers dan voor vers keur- vlees en dus 'n nuttige puinopruimer is ook nog.

De flamingo als volière-of vijverobject

Zou de lezer geboeid door om niet te zeggen: bezeten van de kweek zich aan de flamingoteelt wagen dan zou hij 't - mits hij naar Afrika emigreert - niet moeilijk hebben. Nestblokken of afzonderlijke vluchten komen er niet aan te pas. Het of de kuikens worden als o.a. bij het duivengilde gevoed door een opperispte brij en dat amper 2 weken lang; waarna het enigstkind of de tweeling het nest uit-tippelen om zich bij de, ook weer milioenkoppige, kindercrèche aan te sluiten. En deze bewaarplaats wordt weer door zg. kleuterleidsters 'sociaal begeleid' waarnaast het ouder-

paar het kroost 'n week of 7 lang wat toestopt. Wel even eenvoudiger dan zeg de Agapornidencultuur. Nogmaals, in tegenstelling tot 99 van de 100 kennen uitgerekend deze - door hun, wat onder dienst heet, gamelle wadende - wondermooie steltlopers met droomhals géén voedselvraagstuk. (Maar de particulier en/of dierentuin des te meer daar er nergens anders aan dat aangepaste 'alkalische' universeelvoer te komen is.) Het eveneens in die contreien gelegen Natron Meer is dan ook naar z'n inhoud vernoemd; zoals onze lezer en ons verklarend woordenboek weten is natron 'dubbelkoolzure' natrium, bekend als o.m. geneesmiddel tegen maagzuur, na een niet-luchtig tentoonstellingsdinertje.

Indertijd toen ze nog /75,- per stuk kosten heeft menigeen eraan gedacht ze te nemen maar is ervan afgezien omdat er op eenzijdige maisvoeding niet op kweekresultaten gerekend mag worden en ze 's winters beter binnenschuurs gehouden kunnen worden. Verlicht koel Nederland is geen Donker zwol Afrika.

Nu heeft in beschrijvingen iedereen weleens tragische kiekken gezien van dié ten dode opgeschreven jongen,

die vallen en weer overeind stutten. Hinkend op klompvoetjes waaraan vastgeklonterd hele kalkplakaten en zoutkorsten. En dát na-deel is nu de ellendige bijwerking van dat prachtkrachtvoer - die zg. kalkpoten. Maar overigens heeft de flamingojeugd geen ervvijanden en kunnen de witzwartrosen 80 jaar worden.

Drenken en drinken

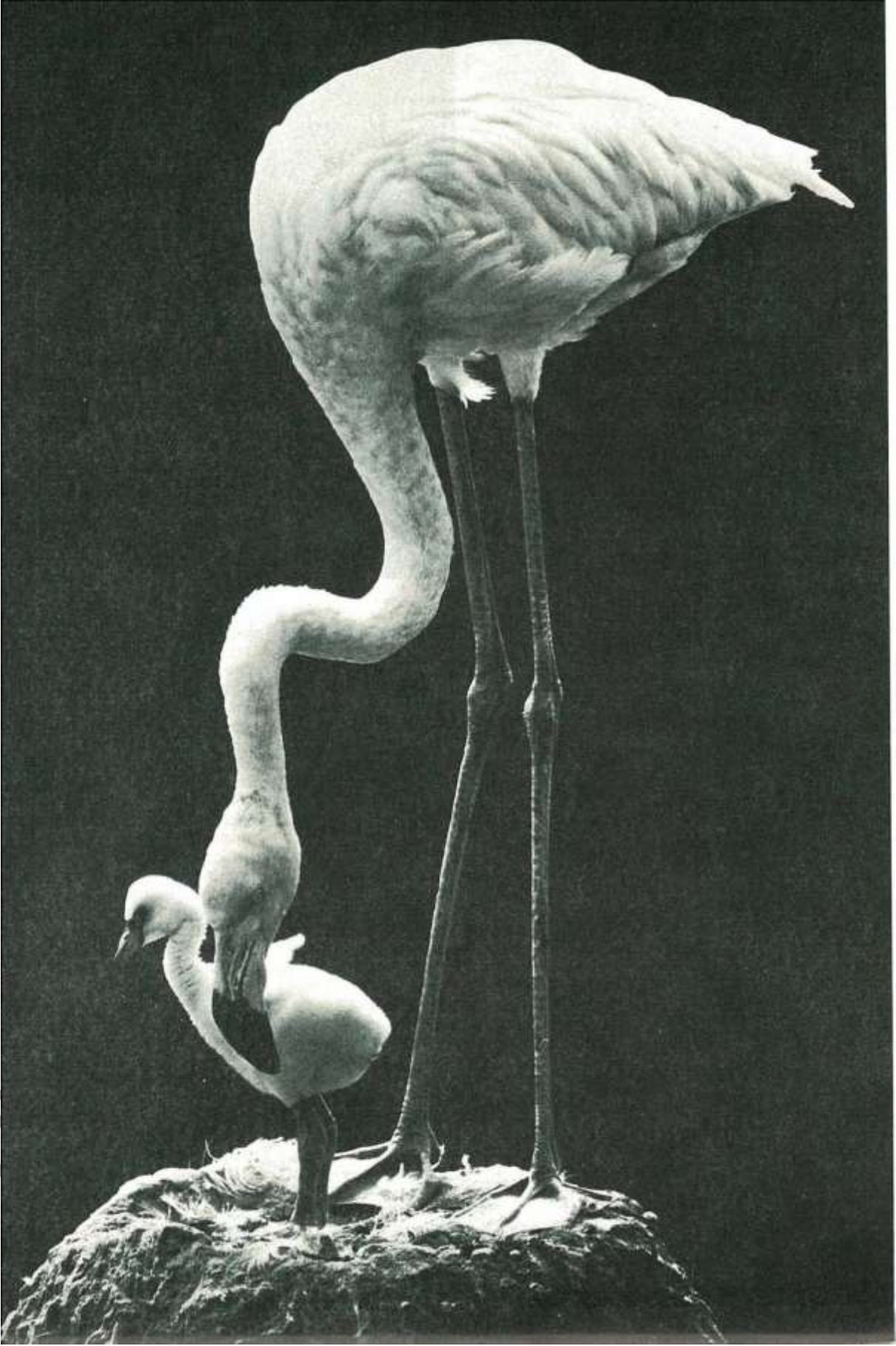
Over voer gesproken denkt de kweker meteen aan het even onmisbare water. Hoe, wil de insider weten, voorzien ze daarin als dat water gekeld is...? 'n rake rondvraagvraag. Te zien is zó, dat ze vermijden, onder het zeven met die gespecialiseerde haakneusbek, dat misselijkmakende vocht mee naar binnen te krijgen. Zwanen doen dat net zo; aan wal komend waggelen die naar de waterbak-van-de-kippen. En, kop achterover, nemen ze 'n teug van... dezelfde 'frisdrank' waar ze net uit komen! Welnu, de Grote haalt er voldoende vocht uit maar de Kleinste moet 64 km verderop z'n dorst gaan lessen. Ongelukkigigerwijs is de waterleiding een warmwaterbron. Gezien hun hekel aan baggeren door

heet water, waarin ze hippend moeten dansen om zich niet te branden, verzinnen ze van alles om nog net niet te 'kokende' druppels op te lepelen... Gefotografeerd is, dat hun die lauwe pils toch lekkerder smaakt dan hun merkwaardig zwemtegelijk 'etens'-sputwater...

Nestbouw en Levensgevaaren

Bekend is het zo typische nest, gemetseld uit verhardende modderkluiten d.w.z. van de overige flamingos. Maar laat nou bij het fokcentrum geen klei te bekennen zijn, zodat er op de kale, vulkanische stenen vloer gelegd wordt; en dat gaat ook. In het groot bekeken bedreigen deze, zo op het oog risicoloze, geluksvogels enkel twee natuurrampen. Watersnood hetzij als overstromingen hetzij omgekeerd qua nood aan water, aanhoudende Sahel-uitdroging. Beide moordpartijen doen zich vaak 'genoeg' voor, dát geregeld een broedseizoen overgeslagen moet worden. Aan wat natuurbeschermers noemen Reproductie en wij liefhebbers-exposanten Nafok: nul komma nul! Een natuurlijke geboorteregeling als wel meer in het dierenrijk aangetroffen...? Trouwens ook ons land kent

Vogel

copy

onverwachts invallende nachtvorst naast al té stralende zomer (vacantie), door volièrelce mensen bejubeld als: 'lekker strandweer, hé?' Maar ramp- of recordjaar elk wordt voorafgegaan door

... de Paarvorming!

Zo oud, nee ouder als de weg naar Kralingen en/of Rome. Per inwendig geslachtshormoon via het klierenstelsel **gedwongen** loopt ineens heel het volk te hoop. Op last van de natuurdictatuur wordt alom gebalst en gewalst. Men pronkt, lonkt, lokt, knokt. Snavels worden lief gewreven, rivalen fel bestreden. Een ieder maakt het hof en ruzie en lol en kabaal, één reuze liefdesarsenaal - ja, in punt-dicht want dichtertlijk is het! De stumper wordt onder woedende zwemvliezen vertrappt, zijn verloofde door loerenden van 'm gegapt... De knappe knul heeft er aan elke van z'n 2 x 3 vingers plus achtereen één - de er niet zo leuk uitzieende boy geen één.

'n Klapzoen voor links, 'n rotklap naar rechts (Non-politiek, Lezer(es), doen we niet aan; wel aan teeltkeus en dus selectief). Kopjes met gevoel geaaid, kropjes met voeren gepaaid. Treden - foei - al geprobeerd, bevliegen - goedzo - nog geweerd. Vlerken keurig en verleidelijk uitgevouwen, 'vlerken' keurig en wijselijk afgehouden. Nekken innig gekronkeld, lekker vinnig gekronkeld. Zoet gefluisterd, zalig beluisterd. Onschuld belaagd, toch behaagd. Enz. enz. enz. etc.

Ook dit voorspel van oudsher bezongen - het hormonaal nachtegalenlied - nu op uw tv verfilmd als gewild idyllisch onderwerp en als sexuele voorpret, past in hét (tijdelijk) gedragspatroon. In het e: zit 'het' al verervend in hun Ik; in het genotype ingebouwd.

Wat onze Phoenicopteri betreft verloopt als te verwachten deze inleidingsfase gelijk een massabetoging en hoe! Ziet de lezer, die niet zo gek dikwijls in Kenya Tanzania komt, deze grootschalige, erotische beleving wel zo kleurrijk voor zich als dit tropenfestijn is...? In een kilometers

lange, witte bruiloftsstoet langs de oevers - waar in Holland en trouwens Europa ziet men één soort, als man aan man één klomp, bunders grond overdekken? - wordt er, de koperen koket opgezet, gevrejen én gestreden'. Is PAARTIJD! Dit is pas Leven! Genesis...

Een iegelijk doet mee, men loopt blauwtjes bij de vrouwtjes - én wat dan nog? Want 'n iegelijk, nu maar wat moois vol verlangen, blijft heus wel aan iets Passends hangen. Van kraai tot haai en van duizendpoot tot tweevoeter. En - kijk 's! - zelfs dat zinnebeeldige aan Speelnesten beginnen hoort ook bij dit vogelvolk tot **het** instincts-ritueel. Intussen raakt het hormoonsap uitgewerkt en loopt bijgevolg de 'bronsperiode' op z'n eind. Wie binnen die termijn geen partner(in) heeft gevonden blijft ongepaard en moet maar wachten tot volgend jaar; dezelfde tijd, zelfde plek. Tot de beginnening, want de 'verharde' ervaren kenner weet wel beter, zit hier niets zieligs in. Dieren houden daar geen complex van over, hun body is immers uitgewerkt? Ze zijn voorlopig niet langer geprogrammeerd zoals zij dat mechanisch weer wel worden als het over 12 maanden wederom op de agenda komt. Ter verduidelijking: sneeuwklodjes

bloeien niet in juli zomin als in diezelfde zomermaand de peren al rijp zijn. Voor de wel degelijk in den echte geketende meerderheid breekt nu de, even fel aangepakte, broedtijd aan! Immers - en maar weer poëtisch rijmen - is het huwelijk voltrokken dan vlug 'n nestplek betrokken. Zijn de wittealgsweken voorbij dán ook onverbiddeijk het ei...? Bron des Levens!! Einde hoofdstuk: Koppel-formatiestadium. (Met dank voor uw geduld bij deze uiteenzetting, Red.) Maar, attentie: - 't zijn Gezelschapswezens met ergo 'n Groepsbeleving zonder mijn contra dijn. En ontbreekt bij flamingos het, bijv. bij zang- en roofvogels zo duidelijke, per páár egoistisch kraken van 'n individuele duinpan, 'n heideveld, bosperceel, vijver e.d. privé eigendom. Alle aldus ingestelde 'zoön politikon' - de Grieks-wetenschappelijke naam voor ons: Kuddedier (uit welke vakterm automatisch dat ons op de lippen bestorven **politiek** is voortgekomen wijl we eensgezind onze regeringen kiezen en eendrachtig onze buitenlandse Politiek voeren) - trekken dus instinctmatig gezamenlijk op.

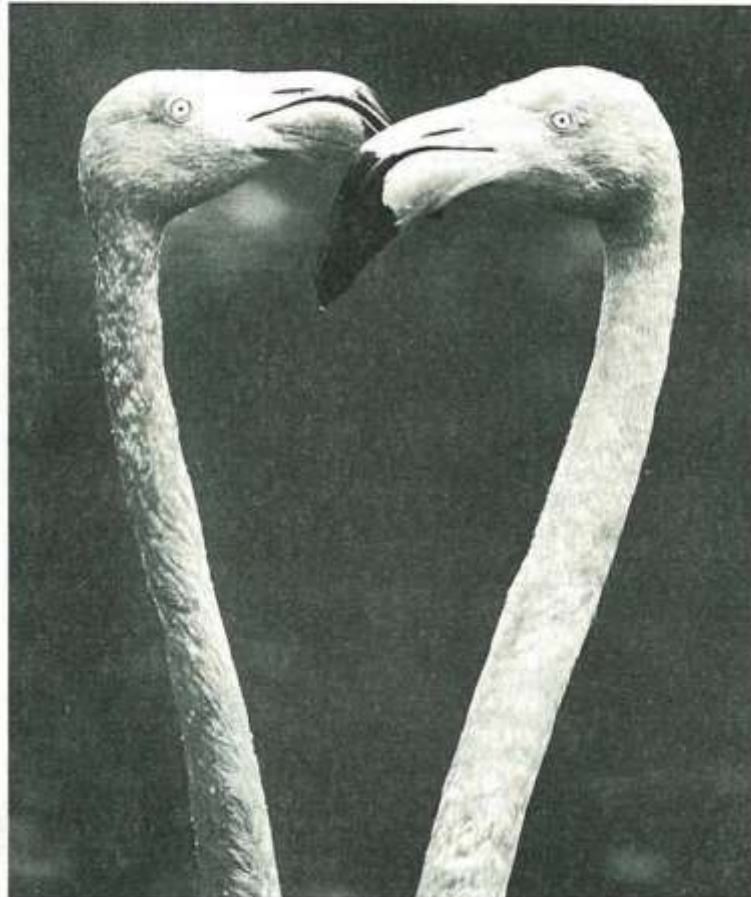
En zulks al van de oertijd per saecula saeculorum af. Solidariteit is dier grondwet, zo men dit verschijnsel liever nuchter bekijkt: - hun genen-

pakket. Eerlijk zullen we alles delen, bouwterrein én kalkchagrijn.

Toekomstige bedreigingen

Zonder over dit grootse scheppingstafereel op een zonnig landschap een Hollandse wolk te willen trekken toch enkele harde cijfers. Wij zitten nu met 4¼ miljard zielen op dit aardbolletje. Over 12 jaar in het jaar 2000 met 6¼ miljard. En 20 jaar daarna met 8 miljard aardbewoners. En al die mensen, voluit 8.000.000.000, willen strakjes eten en als 't effe kan genieten van natuur- en dierenschoon. Hieronder kleinkinderen van u... Uit dien hoofde lijkt ook u het bijtijds die flamingos in bescherming nemen wel zo mens- en dierlievend. Zo zal 't hopelijk nering-zieke reisorganisaties verboden worden om er met safaritoeristen brullend overheen te vliegen. Daar schrikken die natuurkinderen zich, met uw permissie, de beroerte van. Dan vlucht het legioen in paniek achter de horizon om weer te strijken als het broedsel gegarandeerd doodgekoeld is.

Verder is het niet uitgesloten, dat een (alsdan als 'geniaal pionier' geprezen) inpolderaar op het idee komt die waterpartijen te dempen. Om er voor uw sigaartje en zijn portemonnaie tabak te planten of om er een enorme bioindustriële varkensstal te beginnen. Dan... rust in vrede, fiere Vriend Flamingo. Om evenwel met 'n glimlach die stugge steppe te verlaten 'n koddig voorbeeld van de manier waarop fabeltjes de wereld inkruipt. De veehoudende en jagende, als ongemakkelijk soort-mensen bekendstaande en ontlopen - en juist daardoor nooit koloniaal-onderworpen en 'tot de beschaving bekeerde' - trotse Massaï-krijgers houden vast aan hun opvattingen over o.a. de wildernis. En beweren, dat flamingos niet uit-het-ei komen; dat die volgroeid en teelbaar uit de golven opstijgen. Hoe kan nu ooit een dusdanig met het buitenleven vergroeide stam zulke baarlijke nonsens uitkramen? Vrij simpel: - ook hun voorouders en zichzelf hebben die

broedplaats(en) in het ongastvrije 'sodagebied' nooit verkend; daar valt toch niks te halen: flamingovlees is tranig. En hebben dies ook zij nog nooit van der leven flamingopullen normaal met d'oude d'erbij zien rondscharrelen als dagelijks bij het parelhoen of de struisvogel; zó eenvoudig ligt dat! En waarom hielden ze nooit 's een zoekactie? Omdat, geachte Geestverwanten, bij dat snertwater hun vee noch 'hun' wild ook maar ene slok ging en gaat halen. Alleen die gekke, ondoorgrondelijke blanken siaan bij zoiets smerigs hun (observatie)tenten op. Om voor 'Onze Vogels' plaatjes te maken van, hoe is 't mogelijk oneetbaar gevogelte...

Tekst: de Josselin de Jong
Fotografie: Vogelpark Walsrode,
Müller, W. Sittig

Pietpraat over Münchener

door Jan Kuiper

la, dat heeft u goed gezien, dit pietpraatje gaat nu eens niet over DE Münchener, maar in een wat ruimer verband over Münchener. Daar heb ik zo mijn redenen voor, u merkt vanzelf welke. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat vogelliefhebbers naast de vogels ook nog andere interessen hebben, bij mij in de vereniging zijn er nogal wat die verstand hebben van voetbal en van vissen. 't Is net de VVV, vogels-voetbalvissen!

Vooraf voor voetbalfanaten hebben Duitsland en Nederland één belangrijk ding gemeen, in beide landen bestaat een topvoetbalclub waarvan de naam begint met FC, voor Nederland is dat dus de FC Twente, voor Duitsland natuurlijk de FC Bayern München. Uit laatstgenoemde naam mag afgeleid worden dat München in Beieren ligt, hetgeen impliceert dat de postuurkanarie die als Münchener bekend staat in Beieren tot ontwikkeling gekomen is.

Scherp is de tegenstelling tussen wat mensen zich voorstellen van de bewoners van Beieren en het ras postuurkanaries dat daar ontstaan is. Beide inwoners hebben buiken van soms immense omvang, de mannen dragen korte broeken waar niet eens een gulp inzigt, zo'n broek is voorzien van een heuse losklep. Omdat uitersten elkaar aantrekken is het postuurkanarieras dat daar 'gegroeid' is volkomen anders, de vogels slank van bouw, mag zeker geen corpulente indruk maken. Buitendien zijn vogels van dit ras goed waarneembaar gekromd, de kromming van de wervelkolom ligt 'ergens' tussen de Scotch en een normale vogel. Populair is het ras niet, zelfs in Duitsland niet, alles met elkaar heb ik een kleine honderd exemplaren mogen aanschouwen door de tijd heen.

De DKB/AZ, de COM/OMJ, en de NBvV hebben het ras in standaard gebracht, de gestandaardiseerde opvattingen liggen aanvaardbaar bij elkaar. Hetgeen niet wegneemt dat

de opvattingen over dit ras ver uit elkaar liggen, een Duitse collega-keurmeester verzuchtte eens 'waarom krijgen toch altijd de verkeerde vogels de meeste punten bij de Münchener!' NEE, zo'n opmerking is NIET onfatsoenlijk, die opmerking signaleert welk een griezelige situatie er ontstaan kan wanneer vogels in standaard gebracht zijn terwijl van voldoende vergelijkingsmateriaal geen sprake is. Het simpele gebrek aan materiaal roddigt uit tot experimenteren, dat geldt voor fokker én beoordelaar! Soms sta je eens wat langer stil bij zo'n situatie, zou er een oplossing zijn die aanvaardbaar is voor iedereen vraag je je dan af. De Münchener is niet een alleenstaand geval, dezelfde situatie is ook aan de orde bij de Zwitserse Frisé en de Berner. Naar mijn mening is er een oplossing, die zal echter op verweer stuiten. Het simpelst zou zijn om de erkenning in internationaal verband te koppelen aan een getal, iets preciezer, aan een minimum-aantal. Zo in de geest van: 'om voor internationale erkenning in aanmerking te kunnen komen moeten van een nieuwe variëteit 50 exemplaren ter beoordeling aangeboden worden aan een internationale jury over een periode van drie opeenvolgende jaren'.

Inderdaad zou hier gesproken mogen worden van een soort 'drempel', het voordeel is echter vele malen groter dan het nadeel, zo zou ondermeer geen sprake meer kunnen zijn van een erkenning op basis van (te) weinig exemplaren. Vergeet niet dat ook de Münchener een erkend ras is, de verspreiding is nihil, ook in het land van herkomst. Daardoor is de situatie ontstaan dat fokkers als het ware gedwongen worden om zelf aan het 'sleutelen' te slaan, geheel vanzelfsprekend wordt daardoor een waar arsenaal aan verschijningsvormen in de hand gewerkt. Dat is géén kritiek, dat is een waarheidsgetrouw verslag van de werkelijkheid.

Fokkers kunnen zich 'uitleven' in dit

ras, het enige wat zij daarbij voortdurend in de gaten zullen moeten houden is de voorgeschreven verschijningsvorm. Kijkend naar die verschijningsvorm zijn een aantal startmogelijkheden aan te geven. Kansrijk lijkt de paring van Scotch x slechte Belgische Bult, slecht in die zin dat die BB te weinig bultvorming heeft. Beide puderdieren moeten beslist wel de eisen voor formaat kunnen verdragen, het heeft weinig zin om met ondermaatse dieren te starten, ook in deze opzettelijk voorgenomen bastaardfok. Nog beter is het om de mannelijke partner van de bastaardparing te koppelen aan twee ongeveer gelijkwaardige poppen, dat heeft het voordeel dat in het tweede jaar de jongen uit beide paringen aan elkaar gepaard kunnen worden zonder inteeltverschijnselen. Na dat tweede jaar wordt het een zaak van zorgvuldig afwegen, natuurlijk met het beeld van de Münchener voor ogen. Normaal gesproken zijn de jongen van het tweede jaar al aardig 'in de buurt', maar beslist niet meer dan dat.

'In de buurt' is niet genoeg, het fokken met bastaarden is alleen verdeelbaar als de fokker zijn oorspronkelijke doel niet uit het oog verliest. Dus, zijn eigen-gecreëerde Münchener(s) pas instuurt als zodanig wanneer dat écht kan, het inzenden van de optredende tussenvormen is te verfoeien. Mijns inziens behoort dat duidelijk niet bij wat ik vroeger in dit artikel uitleven noemde, als u voor uzelf uitgemaakt heeft dat u zich op de Münchener gaat storten hoort daarbij dat u zoveel zelfbeheersing opbrengt dat u pas gaat inzenden wanneer uw Münchener de toets der kritiek op een aanvaardbaar niveau kunnen doorstaan. Succes! De volgende maand zal ik met u de Milano behandelen, TOT DAN!

Tekst en foto's: Andre Bruggeman

Nestgelegenheid

Telkens bij de aanvang van een nieuw kweekseizoen hoort men allerlei klachten en vragen en een van de klachten is dat er door vogels eieren vanaf de zitstok in de vlucht worden gelegd in plaats van in het nestblok. Meestal betreft het Australische parkieten en heus niet altijd prinses van Wales of pennantrosella's om er enkele te noemen maar zelfs komt het voor bij Neophema's en valkparkieten. Als men dergelijke klachten vergelijkt met het aantal kweekresultaten dat geen probleem oplevert, is dat maar een klein percentage maar goed, wie er mee te maken heeft zit dan wel met hoofdbreken. Wat is de oorzaak, er hangt toch een goed nestblok en waarom gaan ze daar nou niet in? De oplossing ligt niet altijd voor de hand alleen achteraf is het allemaal eenvoudig.

aal denkbaar. In het begin van de parkietenliefhebberij dacht men alleen maar aan uitgeholde boomstammen met de schors er nog aan. Overigens, dergelijke nestblokken geven een natuurlijk en ook een fraai beeld, maar hebben ze ook effect, met andere woorden, worden ze vlugger door de vogels ingebruik genomen. Een nadeel van die blokken is wel dat de vogels de schors er af bijten hetgeen die fraaie aanblik dan weer niet ten goede komt. Rosella-

Men zal door veelvuldige observatie tot een bepaalde conclusie moeten komen. Ik kan moeilijk mijn ervaringen weergeven, ik heb ze wel, maar elke situatie is toch weer geheel anders. Men heeft vaak toch geen echt vergelijk, ieder kweekkoppel is verschillend alsook de huisvesting. Wat te doen? In de meeste gevallen biedt het aanbrengen van een tweede nestblok de oplossing. Mochten er toch twee nestblokken in de vlucht zijn opgehangen dan is verwisseling van plaats misschien mogelijk. Zo'n tweede nestblok zou dan moeten worden aangebracht vlak bij de plaats waar de pop gewoonlijk de nacht doorbrengt want dat is haar eigen plaatsje, daar voelt ze zich veilig en vertrouwd.

Men kan ook overgaan tot het maken van een tweede invlieggat in de nestblokken. Deze invlieggaten moeten dan een diameter hebben zo groot dat de pop en nog maar net doorheen kan. De beste kans op resultaat heeft u als de invlieggaten op verschillende hoogten en kanten worden aangebracht. Hierbij is het wellicht goed te weten dat valkparkieten graag hun invlieggat naar het licht toe hebben en bij de rosella-soorten is dat eerder andersom. Welk model moet zo'n blok nu hebben. In de loop van de tijden zijn er heel wat in gebruik geraakt en ook zijn er variaties in materi-

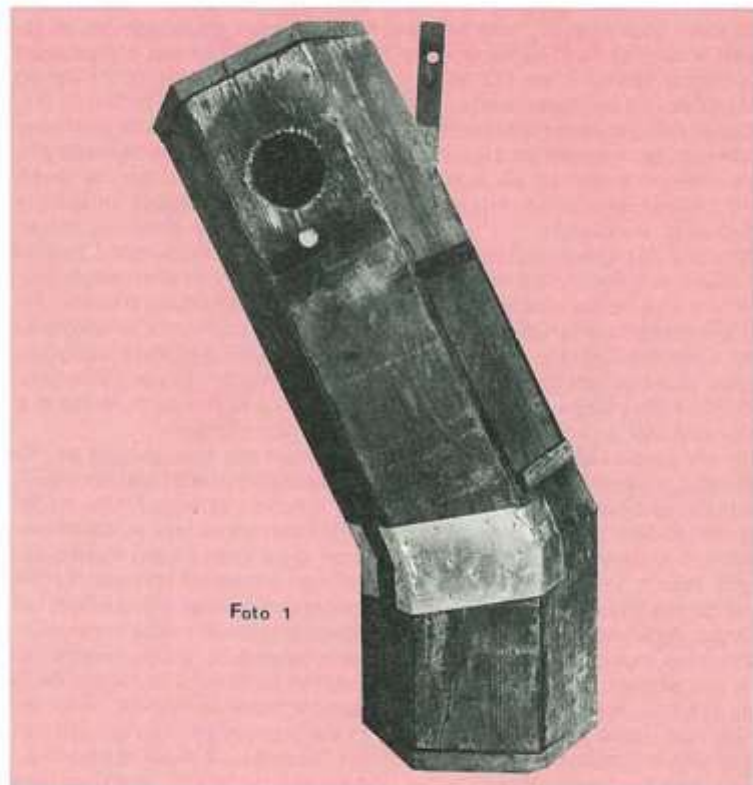

Foto 1

Nestblok met een naar één kant schuin verloop. Het deurtje zit in de zijkant, is gemakkelijk te bereiken en in geopende stand wordt de liefhebber een goede kijk op het interne gebeuren gegeven. Zie ook op welke manier de ophanging is geregeld. Aan de binnenkant van het blok is vanaf het invlieggat een laddertje van gaas bevestigd.

Voor parkieten

soorten en Twenty Eights bijvoorbeeld, weten daar nogal raad mee. Bij deze blokken is het zeker aan te bevelen tenminste twee spanbanden van draad er rond te leggen, dit als voorzorg tegen barsten met daaraan verbonden gevaren vooral tijdens de kweekperiode.

Persoonlijk ben ik er voor de nestblokken zelf te maken maar dan wel van een goede houtsoort en van duimdikke planken. Niettemin, we doen er goed aan om toch eerst ons licht eens op te steken bij meer ervaren liefhebbers of enkele goede boeken ter hand te nemen waarin we kunnen lezen wat de vereiste afmetingen moeten zijn. Zelf gebruik ik voor mijn neophama's 25 cm hoge blokken met een binnenwerkse diameter van 15 cm en een invlieggat met een doorsnede van 5 cm. Voor roodrug- en veelkleurenparkieten zijn de blokken 45 cm hoog en heeft het invlieggat een middellijn van 6 cm. Rosella's en bleekkoprosella's hebben de beschikking over 60 cm hoge nestblokken met een invlieggat van bijna 8 cm middellijn en de binnenmaat is 22 cm. Pennantrosella's, bergparkieten, prinses van wales en twenty eights hebben schuine blokken van 90 cm met een 25 cm binnenmaat en een invlieggat van 9 cm doorsnede.

Om nu een eenvoudig nestblok te maken, kan men de vierkante of rechthoeksvorm kiezen, doch wanneer men mogelijkheden heeft om de te verwerken planken machinaal af te schuiven, kan men net zo gemakkelijk zes- of achtkantige nestblokken maken. Het is echt niet zo moeilijk als het lijkt als je maar weet van te voren hoeveel er van die kanten weggeschaafd moet worden.

Als je nu op een stuk papier een cirkel trekt en deze cirkel in zes of acht gelijke delen verdeelt, is precies te zien hoe deze schuine kanten moeten

verlopen. Daarna worden de planken aan elkaar gelijmd en met een rubberband of touw samengebonden tot de lijm droog en de delen onverbrekkelijk aan elkaar zijn verbonden. Pas daarna worden de deksel en de bodem er op getimmerd. De rechte modellen zijn ook aan de zij-kanten nog vast te spijkeren. Het enige wat wat moeilijk is, is het gedeelte dat als deurtje of schuif dienst gaat doen, daar geen lijm! Ook het invlieg-

gat is machinaal aan te brengen. Zoals de foto's u laten zien, zijn er verschillende modellen te maken. Niet zo maar uit fantasie maar doelbewust met het oog op de voordelen.

Door het schuine verloop van het nestblok, zal op de eerste plaats een vogel zich gemakkelijker in de blok begeven waarbij dan nog komt dat de broedvogel zich niet als het ware op de eieren kan laten vallen. Ik heb al verschillende jaren dergelijke

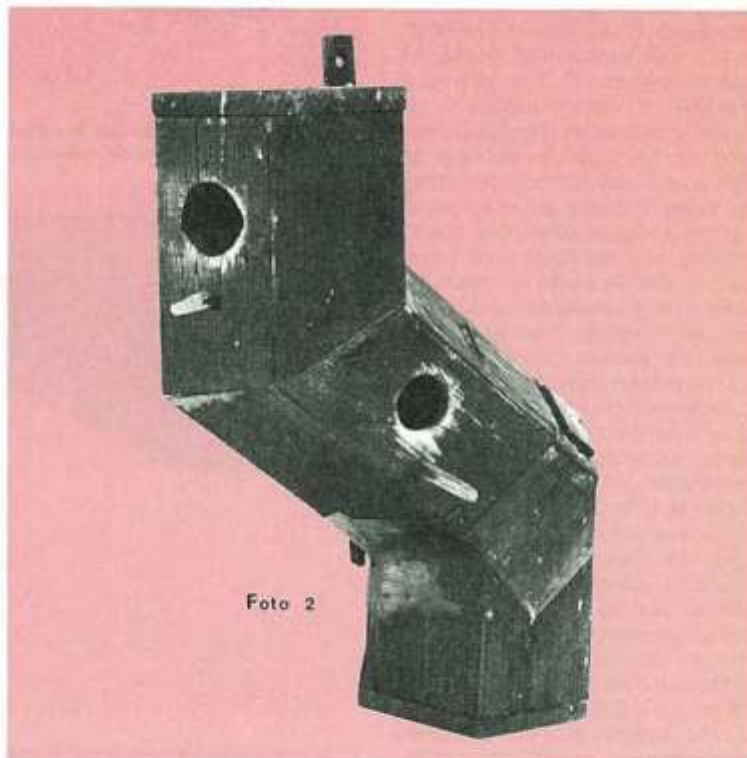
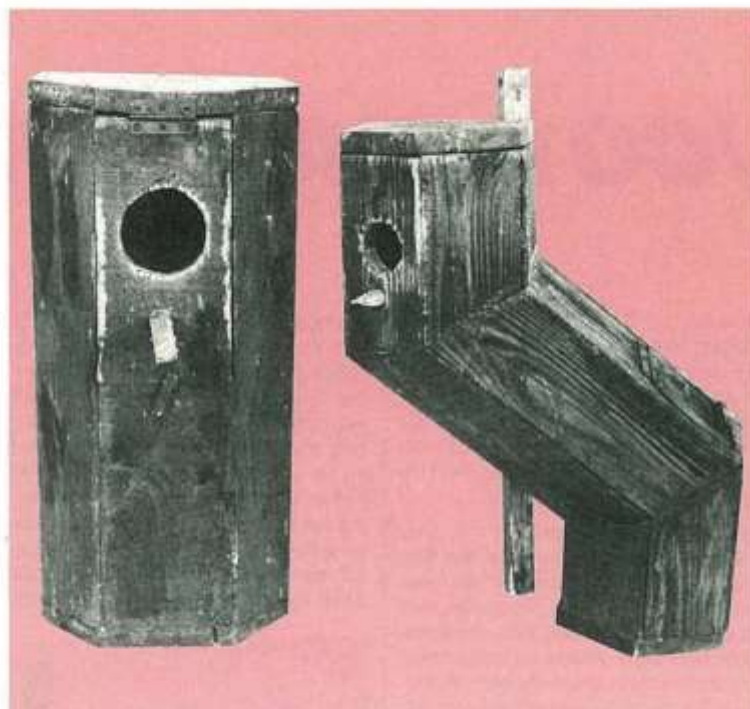

Foto 2

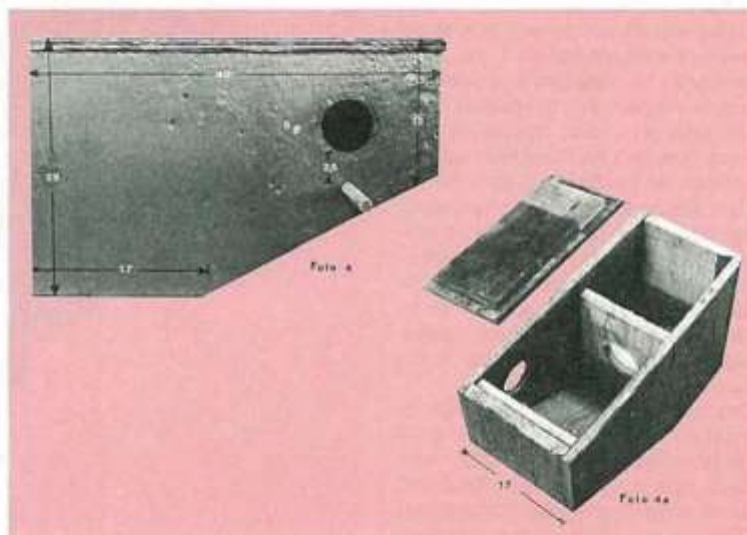
Een geheel ander model. Na eerst een recht opstaand model te hebben gezaagd en aan elkaar gelijmd, is dat in drie stukken gezaagd welke stukken vervolgens op de op de foto goed zichtbare wijze aan elkaar zijn verbonden. Bovendien is er een tweede invlieggat in aangebracht. Zo'n tweede opening geeft aan meer nerveuze vogels toch meer vertrouwen. Ze gaan wat gemakkelijker het blok in en blijven ook wat langer op het nest. Instinctief voelen ze aan dat ze bij onraad o.i.d. vlugger kunnen ontkomen. Ik heb met dit model goede ervaringen bij prinses van Wales, bergparkiet, barraband, halsband, red cap en twenty eights.

blokken ingebruik en zie eigenlijk alleen maar voordelen. Hoe wordt nu zo'n schuin verloop gemaakt. Wanneer de 6 of 8 gelijke delen goed vast aan elkaar zijn gelijmd wordt het blok in zijn geheel schuin doorgezaagd. Als u de kans heeft om dat bij een timmerman of in een doe het zelf zaak met een lintzaag te doen, moet u die niet nalaten. Het is dan een eenvoudig karweitje. De beide delen die dan verkregen zijn worden omgekeerd tegen elkaar gelijmd, vastgespijkerd en op de las met een stukje blik of aluminiumplaat aan de buitenkant verstevigd. Om zo'n blok goed op te kunnen hangen in de vlucht, timmeren we tegen de achterkant van het blok een verticale lat. Hoe goed een nestblok er ook uitziet, de vogels bepalen zelf of ze die accepteren waarbij bovendien nog de conditie van het kweekpaar bepalend is. De verzorger dient alles te doen en te geven om de vogels in een zo goed mogelijke conditie te brengen en te houden en wat betreft de kweek dienen wij in de eerste plaats te zorgen dat de vogels een geschikte nestplaats kunnen innemen. Ik wil zeker niet beweren dat het ene blok beter is dan het andere. Het is echter wel logisch dat de vogels zich gemakkelijker schuin op en neer dan recht op en neer bewegen. Wat betreft de plaatsing van een luikje, deurtje of schuif is het van belang dat die zodanig wordt geconstrueerd dat de liefhebber op eenvoudige wijze een kijkje in het blok op het legsel of op de jongen kan nemen.

Als uw vogels de door u aangeboden nestblokken, van welk formaat of model ze ook zijn, volledig accepteren, dan moet u niets veranderen. Heeft u of liever gezegd uw vogels er problemen mee, dan kan hetgeen ik in dit artikel heb geschreven u wellicht van dienst zijn.

Het gewone rechte model dat ik voor de valkparkiet gebruik en het schuine model dat erg goed door de roodrug- en veelkleurenparkiet wordt gebruikt.

Dit is een minder bekend model waarmee ik al verschillende jaren goede ervaringen heb. Het is vrij eenvoudig te maken. Op foto 4 zijn de maten aangegeven van de blokken die ik ter beschikking stel aan de neophema's. Voor grotere soorten kunnen de maten worden aangepast. Foto 4a geeft een kijkje in het interieur. De ruimte is in tweeën verdeeld. In de tussenwand is een laag gehouden toegangsopening. Zo'n wandje is een goed isolerend tussenschot en houdt de warmte in het feitelijke nest veel langer vast. Vooral van belang als u vroege broeders heeft. Als bijkomend voordeel, de broedende pop zal door haar man veel minder kunnen worden gestoord.

foto's van een hobby

De geschikte camera (2)

Er zijn vele honderden soorten camera's. Grote en kleine, heel simpele en ook ingenieuze apparaten, waar zelfs kleine computers aan te pas komen. Wie er niet zo erg in thuis is, kan moeilijk een keus maken uit die veelheid van modellen. Daarom starten we eerst met een overzicht van de camera-typen, die er ook voor de hobby-fotograaf beschikbaar zijn.

Vier soorten

Ondanks die overvloed van keus zijn er voor de amateur eigenlijk maar vier soorten camera's. De eerste is de cassette-camera, die zo wordt genoemd omdat de film in een cassette is verpakt. Dat betekent: gemakkelijk verwisselen van de film. Er worden met deze camera vooral herinneringsfoto's gemaakt; de technische mogelijkheden zijn beperkt, maar de bruikbaarheid er van is – mede door het kleine formaat – ook bij het maken van hobby-opnamen groot.

De zoekercamera's

Dat is de tweede groep, die ook door meer ervaren fotografen graag wordt gebruikt. Omdat de zoekercamera's licht van gewicht zijn. Omdat de belichting bij bijna alle typen automatisch wordt geregeld. En omdat het zg. kleinbeeldformaat van de negatieven toch groot genoeg is om een royale vergroting mogelijk te maken.

Fotoplezier à la minute

De direct-klaar-camera is niet alleen uitgevonden voor haastige mensen, maar voor ieder die direct plezier wil beleven van zijn fotowerk. Bijvoorbeeld om anderen te kunnen verrassen met een foto. Of om in bepaalde gevallen de verschillende stadia van een werkstuk te kunnen vastleggen, zodat je direct kunt zien hoe het is ontstaan. Of om anderen à la minute een foto te kunnen zenden van een exemplaar uit een verzameling.

De camera die alles kan

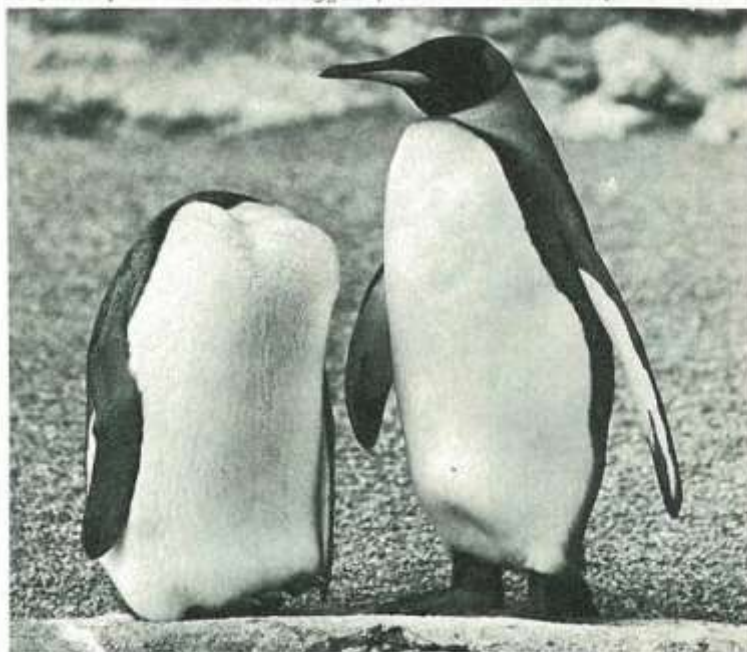
Dat is de vierde soort: de spiegelreflex-camera, die als belangrijkste pluspunt heeft, dat de lens er van kan worden verwisseld. Hij kan – met een telelens – de verte dichtbij halen. Of met een groothoek de wereld breed zien, zodat je ook op korte afstand brede of hoge voorwerpen kunt fotograferen. Hij kan op zeer korte afstand scherpe foto's maken van kleine dingen o.a. met behulp van een macrolens of met tussenringen. En met een zoomlens met een wisselende instelmogelijkheid, scherpgesteld worden zowel op afstand als dichterbij. De spiegelreflex is – met recht – de camera die alles kan.

Zelf kiezen

Wie hobby-foto's wil maken kan – tot op zekere hoogte – de camera kiezen, die hij wil. Voor het vastleggen

van voorvallen, die u bij het beoefenen van een hobby beleeft, is er de simpele cassette-camera. Voor het probleemloos maken van foto's of dia's van een uitstekende, ook royaal uit te vergroten kwaliteit, is er de zoekercamera. Voor de snel te bekijken en te gebruiken foto's is er de ideale direct-klaar-camera. En voor het maken van hobby-foto's onder alle omstandigheden en vanaf elk standpunt is er de veelzijdige spiegelreflex-camera, die ook wel systeem-camera wordt genoemd omdat er verschillende lenzen-systemen kunnen worden toegepast. Over die lenzen, de belangrijke 'ogen' van een camera, zullen we in een volgend artikel meer vertellen.

Hobby-foto's... ze zijn te maken met elk type camera. De meest geschikte voor dit doel is – zo wordt in dit artikel verteld – de spiegelreflexcamera. Vooral omdat bij dit camera-type de lenzen verwisselbaar zijn.

ONKRUIDEN

kroontjeskruid

(*Euphorbia helioscopia*)

Eigenlijk zouden we het wonderkroontje, of zoiets, moeten noemen, want kroontjeskruid klinkt een tikkeltje eenvoudig, voor dit aardige plantje. Waarom dan wel? Het antwoord is even snel, als gemakkelijk te geven.

Daarvoor gaan we de achternaam eerst maar eens vertalen. *Helioscopia*, is een samenvoeging van twee Latijnse woorden, nl. *helios* en *skopein*.

Het eerste woord is: zon. Het tweede betekent: zien. Dus: zon-zien.

Als we het plantje enige tijd observeren, zien we dat de kroon van de plant naar de zon gericht is en blijft. De kroon draait werkelijk met de zon mee en kijkt a.h.w. doorlopend naar de zon.

De letterlijke verklaring klopt dan ook precies: De plant ziet de zon.

Een andere bijzonderheid vormen de bloemen. Misschien wat te eenvoudig van kleur. Zij zijn groen! Dat treffen we maar bij heel weinig bloemen aan.

Nóg een bijzonderheid: De blaadjes. Deze hebben een vorm, die we ook bij geen enkele andere plant aantreffen. Zij bezitten een breed, getand voorstuk en een aflopende voet.

De stengels van het kroontjeskruid, zijn bedekt met een waslaagje. Wanneer u de plant in het water houdt, heeft u opeens een zilver plantje in uw handen. Boven water is van die zilverkleur echter niets te zien. Schijn bedriegt zeggen we wel eens!

Kroontjeskruid ontkiemt doorgaans zo tegen eind april, begin mei. Niet lang daarna verschijnen op de gladde stengeltjes reeds de eerste ronde blaadjes, met de bloempjes, 'gezet' in een kroonvormpje.

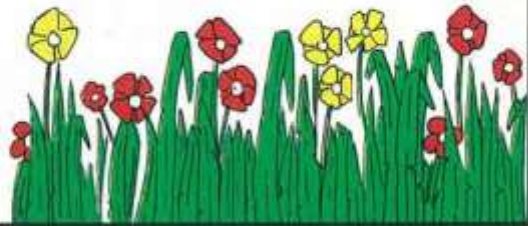
Het plantje houdt van voedingrijke grond, zoals op de akkers en tuinen.

Het witte sap, dat naar buiten treedt, als we een stengeltje afbreken, kan schadelijk zijn voor ogen en slijmvliezen.

Voor behandeling van wratten en eksterogen zou het evenwel goede diensten kunnen bewijzen.

Het is maar dat u het weet!

P.J. de Penning

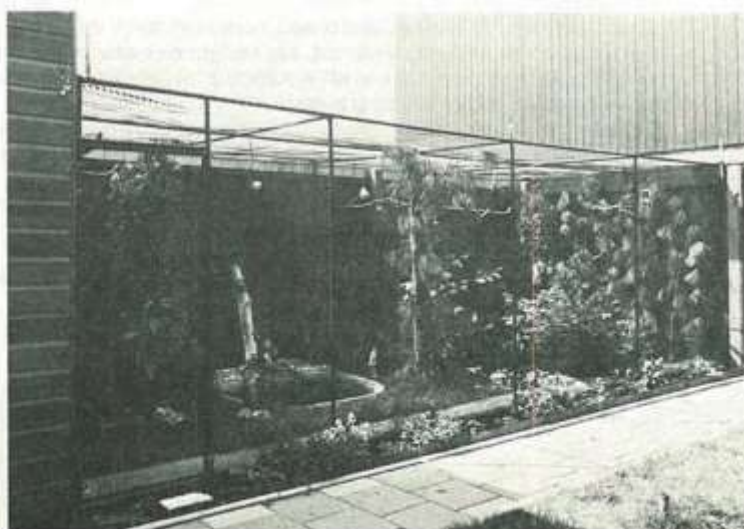
de volière van de maand

In het Zuidhollandse Rijsburg woont in de Spinozalaan op nummer 25, ons lid de heer K. de Mooij. Op regelmatig bezoek bij een van zijn collega's, werd hij steeds meer geboeid door diens hobby, het houden en kweken van vogels. Vandaar, na rijp beraad en ongetwijfeld overleg met zijn vrouw, dat hij in de herfst van 1980 er ook toe is overgegaan. Ja, toen moest er wel een volière worden gebouwd en dat viel niet mee, temeer niet daar het weer erg slecht was. Tussen de buien door is het plan uitgezet, bekisting getimmerd en een betonnen fundering gestort. Het raamwerk, waarvoor niet al te zwaar hout werd gebruikt, is binnen de schuur pas-klaar gemaakt en in elkaar getimmerd en vervolgens op de fundering geplaatst en vastgezet. De achterwand van de vlucht, u ziet dat op foto 1, is betimmerd met asbestplaat. Deze buitenvlucht is 3 m lang, 1,50 m diep en ruim 2 m hoog geworden. Rechts ziet u het beschutte nachtverblijf dat als het ware haaks op de buitenvlucht is aangebouwd en een oppervlakte heeft van 1,50 x 1,50 m. Dat nachtverblijf is afgedekt met asbest golfplaat evenals het daar tegenoverliggende gedeelte van de buitenvlucht. Enkele met geraniums en andere zomerplanten gevulde bloembakken, welke onder en buiten tegen de vlucht zijn geplaatst, geven het geheel een fleurige aanblik maar daar werkt ook aan mee de beplanting in de volière, bestaande uit vier, klimop en spar, en niet te vergeten de wel zeer decoratieve druiventakken die als zitstokken fungeren. Kanaries, wildzang, wat tropische vogels en een stelletje kwartels bevolken deze volière en, getuige de succesvolle broedresultaten, hebben ze het best naar hun zin. Staat Rijsburg bekend om zijn bloemen en het jaarlijkse werkelijk zeer mooie bloemencorso, Urk, waar we nu zijn aangeand, heeft weer andere specialiteiten. Denk

maar eens aan de paling en op cultureel gebied aan het Urker mannenkoor. Beide plaatsen hebben wel gemeen dat er vogelliefhebbers wonen, ja waar niet eigenlijk, en een van die Urker vogelliefhebbers is

M. Brands aan het Hooiland nummer 7.

Hij schrijft ons het volgende: "Zomer 1979 ben ik met de vogelliefhebberij begonnen, heel voorzichtig, in het

klein, met een binnenvolière op zolder. Die belangstelling voor vogels heb ik van mijn broers die al veel langer deze hobby beoefenen. Geleidelijk aan breidde zich mijn vogelbestand en de daarvoor benodigde kooien uit tot alle ruimte in die zolderkamer bezet was. Mijn belangstelling ging toen voornamelijk uit naar de kanaries. De op de foto's 2 en 3 afgebeelde volièrre is het vervolg op het zoldergebeuren. Mei 1981 ben ik, met behulp van enkele vrienden, met de bouw van de volièrre begonnen. Op een uit hielzen bestaande fundering en tegen een al voor tweederde bestaande en vervolgens geheel doorgetrokken houten schutting is de feitelijke volièrre gemonteerd, welke een lengte kreeg van 5.70 m, 2.20 diep werd en 2.00 m hoog. Het geraamte bestaat uit aan elkaar gelaste buizen en over dat frame is geplastificeerd gaas gespannen. Bovenop werd de vlucht gedeeltelijk met pvc golfplaatjes afgedekt. In de vlucht zijn diverse struiken en heesters geplant zoals vlier, den, conifeer etc.

Onkruiden en graspollen ontbreken niet. In de vlucht is nog een vijvertje aangelegd, zie foto 4, en het daarin bevindende water kan via een speciaal aangelegde installatie gemakkelijk worden verversd. Een wat hoger bevindend plaatsje is ingericht als badplaats voor de vogels. Een klein fonteintje zorgt voor steeds vers en fris water. U ziet dat midden achter op de foto. In een tegen de vlucht bevindend hardhouten schuurtje is het nachtverblijf ingericht. Dat schuurtje heeft een oppervlakte van 3.50 x 2.20 meter waarvan tweederde voor de vogels is en eenderde is als hobbyruimte ingericht. Ik houd nu, naast recessief witte kanaries waarmee ik dan voornamelijk kweek, ook wat tropen en wildzang. Broedresultaten in de nieuwe volièrre zijn nog matig, maar de tijd is daar nog wat te kort

voor geweest. Ik ben er echter zeker van dat er meerdere zullen volgen. Tenslotte wil ik nog zeggen dat mijn buitenvolièrre is uitgerust met een schrikdraadinstallatie, dit dan tegen de harige viervoeters die op grote

schaal de buurt rondom ons huis onveilig maken. Ze blijven nu in elk geval op veilige afstand van mijn vogels'.

De Australische kuifduif

Deze mooie duif met grote kuif moet je in volle zon zien zitten wil je het beste de glanzende kleuren op haar vleugels kunnen bewonderen. De kleuren doen denken aan die van de pauw. De naam van deze fraaie duif zegt al meteen vanwaar ze komt. Het zijn erg bewegelijke en niet helemaal tam te krijgen vogels. Ze zijn ongeveer net zo groot als de meer bekende Turkse tortel. Ik wil u eens wat over die Australische kuifduif vertellen, onbekend maakt onbemind niet waar. Wie deze duivensoort eenmaal heeft gekweekt, wil ze eigenlijk niet meer kwijt. Waarom we ze maar erg weinig bij de liefhebbers aantreffen weet ik niet, ze stellen nochtans geen hoge eisen en zijn al gauw tevreden met een volière van 3 tot 4 vierkante meter. Wel dient deze volière een aansluitend nacht- of binnenverblijf te hebben, zodat ze ook in winterse perioden een goed beschut plaatsje kunnen vinden.

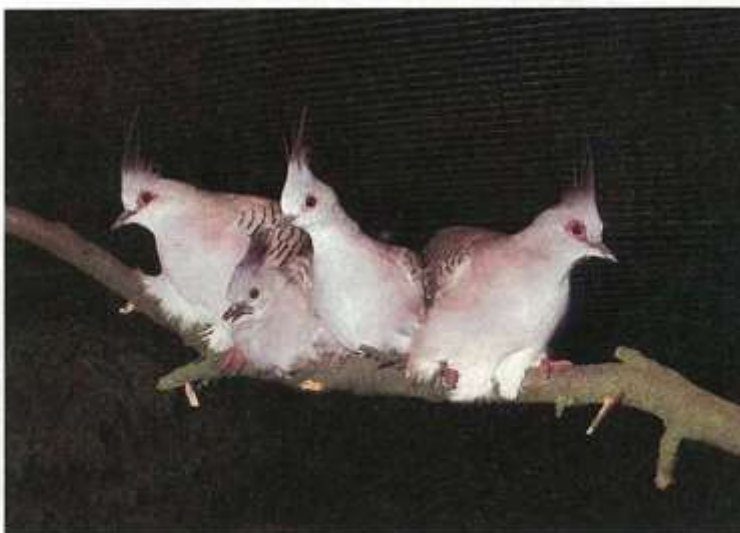
Tegenover medevoliërebewoners zijn ze erg verdraagzaam, mits het maar geen soortgenoten zijn. Zelfs ontstaan er geen problemen als er in diezelfde volière ook diamant- en zebra-duifjes zijn gehuisvest. Samen met kanaries, inlandse en tropische vinkensoorten en op de grond wat kwarteltjes, vormen deze duiven een goede gemeenschap waaraan de liefhebber erg veel vreugde kan beleven.

Ook aan de voeding stellen ze nauwelijks eisen. Met een mengsel tortelduivenvoer zijn ze in goede conditie te houden. Indien er naast deze duiven ook kleinere vogels worden gehouden, doet men er wel goed aan om de zaadbak voor die vogels met een stukje grofmazig gaas af te dekken, zodat de duiven daar niet bij kunnen komen. Tijdens de broedperiode en als er jongen zijn geboren, is het raadzaam dat naast de zaadmengeling ook wat kleinere zaden worden verstrekt alsmede groen- en ei-voer. Ook grit en fijn gemalen schelpen mogen nimmer ontbreken. Eens in de drie maanden dient men in het drinkwater, dat overigens elke dag verversst moet worden, een ontwormingsmiddel te doen. Dit als voorzorg.

De bodem van de volière moet wekelijks worden geschoffeld en af en toe worden omgespit. De kuifduiven verblijven erg graag op de grond en met een regelmatig omwerken, waarin af en toe ook wat kalk moet worden gestrooid, dragen we bij aan een goede conditie van ze.

Over het onderscheid tussen de geslachten lopen de meningen nogal eens uiteen. Ik zelf heb ze zeven jaar gehouden en gekweekt, daarna heb ik ze acht jaar niet gehouden en nu de

laatste twee jaar heb ik ze weer en kweek ik weer met ze. Al met al ben ik dus al bijna zo'n tien jaar met deze duivensoort bezig en nog durf ik niet met zekerheid te zeggen wat de doffer en wat de duivin is, althans ik kan niet in het algemeen het verschil tussen de sexen aangeven. Wel kan ik dat bij mijn eigen vogels zien, maar dat is dan meer een kwestie van je eigen vogels kennen. Mijn ervaringen met aankoop en ruilen, ook bij en met ervaren kwekers, zijn geheel overeenkomstig; het geslachtsverschil is niet te zien.

De belichting van de onderste opname is zodanig dat de kleur van de vogel onjuist wordt weergegeven.

Zoals bij elke vogelsoort is een gepaste nestelplaats en de nodige rust van bijzonder belang bij de kweek. Door observatie zal men kunnen zien of eventuele nieuwkomers al voldoende gewend zijn en zich hebben aangepast. Als wij er dan voor zorgen dat op verschillende plaatsen in de volière, liefst zo hoog mogelijk, bundels bremtakken worden aangebracht met daarin een korfje van volièregaas, mogen we verwachten dat op de gepaste tijd de doffer met zijn paringsritueel zal beginnen. U merkt dat direct. Hij loopt dan bijna constant achter de duivin aan. De balts gebeurt altijd op de grond en is erg mooi om te zien. De doffer buigt diep voor zijn duivin, zijn staart wordt als een brede waaijer opgezet en de vleugels worden een weinig geheven. Hierdoor komen al de meest fraaie kleuren die hij in zijn veren-

pakje bezit het best tot uiting en brengt hij daarmee zijn partner in de juiste stemming. Ondertussen wordt er steeds vaker achter elkaar een 'hoe-hoe-hoe' ten gehore gebracht. Zo'n balts gevolgd door de paring, is adembenemend om te zien. Na acht tot tien dagen worden er twee eieren gelegd en dit levert bijna nooit moeilijkheden, zoals legnood, op. Bij het begin van de broedperiode moet men wel enige onzichtigheid in acht nemen, het ene broedpaar is het andere niet, en het een kan beter tegen wat storingen dan het andere. Zowel doffer als duivin nemen aan het broedproces deel en dat duurt dan 18 dagen. Ruim drie weken lang verblijven de jongen op het nest en het is leuk om te zien hoe hun kopjes dan al zijn getooid met de eerste veertjes van de kuif. Drie broedsels per jaar zijn best mogelijk,

liever gezegd zijn normaal. In de herfst is het wel eens noodzakelijk om de vogels apart te plaatsen om hun steeds doorgaande neiging tot broeden te doen stoppen.

Australische kuifduiven zijn winterhard, mits ze maar over een goed beschut plaatsje kunnen beschikken. Bovendien kunnen ze een behoorlijke leeftijd behalen, ik heb een exemplaar gehad dat 12 jaar oud is geworden.

Tenslotte zij nog opgemerkt dat liefhebbers die een mooie beplanting in hun volière hebben, niet bang behoeven te zijn dat die door de duiven wordt beschadigd.

Al met al, erg fijne vogels.

Amerikaans purperhoen of -koet

(*Porphyryla martinica*)

prof. dr Anthonie Stolk

Amerikaans purperhoen

Een kleurige verschijning met de rode snavel, het blauwachtige voorhoofdschild, de rode ogen, de gele poten en het purperblauwe verenkleed. Heeft een uitgebreid verspreidingsgebied in de moerassige streken van de zuidelijke USA tot ver in Zuid-Amerika (Noord-Argentinië

en Uruguay). De langgeteende voeten stellen het dier in staat om over waterleliebladeren te lopen. Een slechte vlieger en een goede zwemmer, terwijl het klimmen in struiken geen moeilijkheden oplevert. Het voedsel bestaat uit plantaardig materiaal (zaden bijvoorbeeld) en

kleine waterdieren. De drie tot twaalf lichtbruine donkerbruin-geklepte eieren komen in een mandvormig nest van waterplanten te liggen. Ongeveer drie weken lang wordt door beide partners gebroed en beide verzorgen ook de jongen. Na zes tot zeven weken zijn deze de vliegkunst machtig.

Gelukkig staat het purperhoen er beter voor dan de eilandralen met hun kleine populaties, waarvan verschillende soorten helaas zijn uitgestorven en soms zelfs van enige exemplaren bekend zijn. Het waterhoen van Tristan da Cunha *Gallinula nesiotis* komt alleen op het eiland Cough voor. Van de zeer zeldzame snork- of langsnavel *Aramidopsis platani* komen slechts enkele exemplaren op Celebes voor en hetzelfde geldt van de niet-vliegende Wallace-ral *Habroptila wallacii* op Halmahera.

De niet-vliegende nieuwzeelandse weka *Gallirallus australis* kon men in 1967 in de dierentuin van Keulen tot voortplanting brengen. Zulke successen geven de burger altijd weer moed.

kleurvorming en kleurvererving bij de grasparkiet

Wat was het mooiste landschap zonder kleuren? Over het feit, dat we onze omgeving in kleuren zien hebben we nog niet gesproken. Zoals onze oren geluidstrillingen, veroorzaakt door de snaren van een viool, al naar hun golflengte, waarnemen als tonen van verschillende hoogte, zo registreren onze ogen het licht van verschillende golflengten als verschillende kleuren. Vanzelfsprekend zijn geluids- en lichtgolven verschijnselen van geheel verschillende aard. Geluidsgolven zijn bewegingen van lucht, terwijl lichtgolven bewegingen van de lichtether zijn. Het menselijk oog reageert op lichtgolven, die in lengte variëren tussen ongeveer 800 en 400 miljoenste millimeter. Het witte daglicht is een mengsel van lichtgolven van verschillende golflengte, het spectrum geheten, die van elkaar gescheiden op ons oog de indruk maken van verschillende kleuren. Laten we wit licht door een prismaglas vallen, dan worden de stralen met grotere golflengte minder afgebogen dan de stralen met kleinere golflengte en verschijnen de verschillende kleuren naast elkaar achter het prisma. (fig. 21). Rood heeft de grootste golflengte (0,0008 mm), dan volgen oranje, geel, groen, blauw, indigo en violet (0,0004 mm). Violet heeft de kleinste golflengte die onze ogen nog kunnen waarnemen. Aan beide zijden van het spectrum strekt zich het gebied uit van de onzichtbare straling, namelijk infra-rood en ultra-violet. Hetzelfde verschijnsel als met het prismaglas doet zich in de natuur voor bij de regenboog, waarbij het witte zonlicht door regendruppels gebroken wordt. De kleur van de meeste voor-

werpen wordt echter niet veroorzaakt door breking van het daglicht, maar door het feit dat het op een voorwerp vallende witte daglicht met een bepaalde golflengte wordt geabsorbeerd en de overige lichtgolven worden teruggekaatst.

Hetzelfde nu gebeurt in de bevedering van onze vogels, waarbij de functie van het prismaglas, die het witte licht in zijn spectrumkleuren ontleeft, door de bevedering wordt overgenomen.

We kennen de oorspronkelijke grasparkiet als een lichtgroene vogel. De voornaamste kleuren die we waarnemen zijn de groene lichaamskleur en de zwarte tekening op een gele ondergrond. We zien dus groen, geel en zwart. Het merkwaardige van die groene lichaamskleur is dat de grasparkiet absoluut geen groen pigment bezit. De groene kleur wordt veroorzaakt door een combinatie van gele kleurstof, carotenoïde genaamd en blauwe lichtstralen die in de bevedering ontbonden zijn.

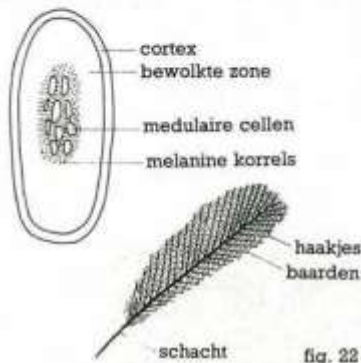

fig. 22

We zullen eens nagaan hoe dat in z'n werk gaat. Een veer, waarvan u in fig.

22 een afbeelding ziet, bestaat uit een veerschacht, baarden en haakjes. Laatstgenoemde dienen om de baarden bij elkaar te houden. De baarden van de veer zijn kleurbepalend. Zo'n baard bestaat uit verschillende onderdelen.

In fig. 23 ziet u een doorsnede van een baard. In de cortex, dat is de buitenste rand van een baard, bevindt zich geel carotenoïde. In de bewolkte zone, welke kleurloos is bevinden zich microscopisch kleine gaatjes met een diameter die overeenkomt met de golflengte van de blauwe lichtstralen van het spectrum. Als nu het daglicht op de baard valt, worden de blauwe lichtgolven uit het spectrum door de gaatjes in de bewolkte zone verstrooid. De overige lichtbundel van het spectrum, dus de rode, oranje, gele, groene, indigo en violetstralen, worden niet door de bewolkte zone beïnvloed, doordat ze een andere golflengte hebben. Deze lichtstralen vallen op de zwarte melaninekorrels, die zich om de kerncellen bevinden en worden a.h.w. opgeslorpt. De blauwe lichtstralen, die door de bewolkte zone verstrooid zijn, treden via de cortex, waarin zich het gele carotenoïde bevindt, weer naar buiten. De combinatie geel en blauw geeft de parkiet dan zijn optische groene kleur. Bij de blauwe parkiet ontbreekt het gele carotenoïde in de cortex. De door de bewolkte zone verstrooide blauwe lichtstralen treden in dit geval via een kleurloze cortex weer naar buiten en we zien dan een hemelsblauwe parkiet. De voor de hand liggende vraag luidt nu: 'Hoe is dat gele carotenoïde uit de cortex verdwenen?' Dit is gebeurd door een mutatie, waardoor de vogel het vermogen verliest om geel carotenoïde te maken. Een mutatie is een verandering van een erfelijke factor waardoor een nieuw kenmerk ontstaat dat aan de nakomelingen kan worden doorgegeven. Met deze definitie zijn we dan meteen bij de vererving aangeland.

Zoals u weet, liggen in de chromosomen duizenden factoren die verantwoordelijk zijn voor de grasparkiet als verschijningsvorm. Zo is er ook een factor die verantwoordelijk is voor de groene lichaamskleur, waarbij ik wil aantekenen dat een mutatie

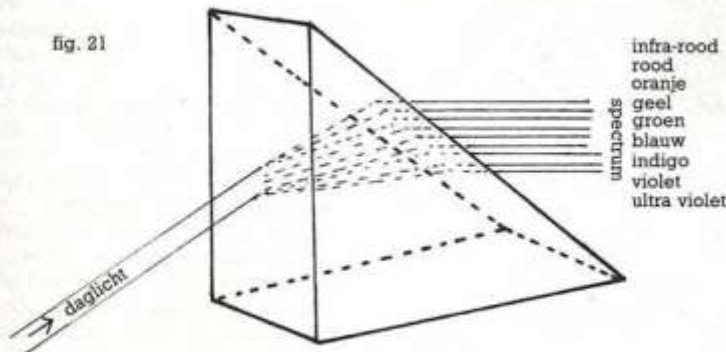

fig. 21

altijd een verlies betekent. Er komt dus nooit iets bij.

In 1878 werd de eerste parkiet geboren, die door een mutatie, het vermogen verloren had om geel carotenoïde te vormen en de hemelsblauwe grasparkiet was een feit. Tussen de lichtgroene- en de hemelsblauwe grasparkiet bestaat een zekere relatie. De groene is de wildvorm, de blauwe is haar mutant.

In de erfelijkheid geven we de mutant aan met een lettersymbool. Het symbool voor de blauwe mutant is b . De ongemuteerde vormen geven we aan door bij het lettersymbool het $+$ teken te plaatsen, zodat de lichtgroene wordt aangeduid als b^+ . In het hoofdstuk over de erfelijkheid hebben we kunnen lezen, dat de blauwe grasparkiet recessief t.o.v. groen vererft. De blauwe mutant vererft dus recessief t.o.v. haar wildvorm. Om met symbolen aan te kunnen geven of de mutant recessief dan wel dominant t.o.v. haar wildvorm is, hebben de genetici afgesproken, dat men een kleine letter in het eerste geval en een hoofdletter in het geval dat de mutant dominant t.o.v. haar wildvorm is, zal gebruiken. Aangezien de chromosomen steeds in paren aanwezig zijn en dus ook de factoren die zich op de chromosomen bevinden, is de formule voor de groene parkiet b^+/b^+ en voor de blauwe b/b .

Zo'n factorenpaar noemen we allelomorfen of allelen. Zien we in een formule het b^+ teken staan dan weten we dus, dat we met een vogel te doen hebben met geel carotenoïde in de cortex. Het b -teken geeft aan dat het gele carotenoïde in de cortex is weggevallen.

We zullen eens nagaan wat er gebeurt als we een groene grasparkiet aan een blauwe paren. In fig. 24 ziet u bovenaan een zaadcel en een eicel getekend met voor de man op het

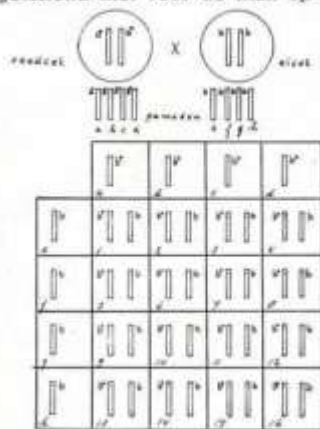

fig. 24

chromosomenpaar de factoren b^+ en voor de pop op het chromosomenpaar de factoren b . De 4 mannelijke gameten b^+ en de 4 vrouwelijke gameten b staan eronder aangegeven. Voor het uitwerken van de paringen maken we voorlopig gebruik van een combinatievierkant, zodat het geheel overzichtelijk blijft. Later als u de vererving onder de knie heeft is zo'n combinatievierkant niet meer nodig. In het combinatievierkant zetten we op de bovenste regel horizontaal de mannelijke gameten b^+ en links zetten we de vrouwelijke gameten b vertikaal onder elkaar. Uit de 16 mogelijke gameetcombinaties blijkt, dat er steeds een chromosomenpaar met hierop de factoren b^+ en b gevormd worden. Omdat b^+ dominant is over b zijn de jongen uit deze paring allen groen doch split voor blauw. We schrijven groen/blauw. Dergelijke vogels noemen we heterozygoot of onzuiver verervend. Vogels met de formule b^+/b^+ of b^+/b noemen we homozygoot of zuiververervend. Homozygote vogels vererven alleen de kenmerken van hun uiterlijke verschijningsvorm, terwijl de heterozygote vogels niet alleen de kenmerken van hun uiterlijke verschijningsvorm aan hun nakomelingen doorgeven, maar ook de kenmerken waarvoor ze split zijn.

Nu gaan we eens twee vogels aan elkaar paren die groen/blauw zijn. In fig. 25 ziet u dit nader uitgewerkt. Uit de mogelijke gameetcombinaties kunnen we verwachten: 25% groen (vakken 1, 2, 5 en 6), 50% groen/blauw (vakken 3, 4, 7, 8, 9, 10, 13 en 14) en 25% blauw (vakken 11, 12, 15 en 16). Voor u zelf kunt u nu de paring groen/blauw x blauw uitwerken. De uitkomsten geef ik u alvast 50% groen/blauw en 50% blauw. Uit de paring groen x groen/blauw krijgt u 50% groen en 50% groen/blauw.

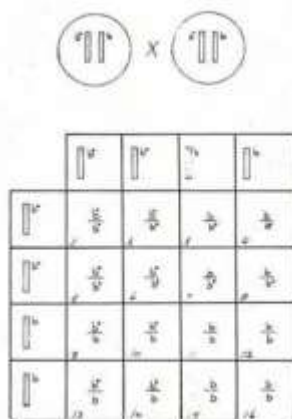

fig. 25

Groen x groen geeft 100% groene en uit de paring blauw x blauw krijgt u 100% blauwe jongen.

Bekijken we een groep lichtgroene of hemelsblauwe vogels wat beter dan zien we kleine onderlinge kleurverschillen. Sommige lichtgroenen zijn te geel in de borst, hetgeen te wijten is aan een vermindering van het aantal melanine korrels in de baardtoppen van de borstbevedering, waardoor er minder licht wordt geabsorbeerd. Ook kan het voorkomen dat de baardtoppen geheel kleurloos zijn, wat op een reductie van zowel melanine als ook van carotenoïde duidt. De vogels hebben dan een flets lichaamskleur. Een blauwachtige gloed in de broekbevedering, die we vooral bij jonge lichtgroene vogels aantreffen, wordt veroorzaakt door een verminderd aantal carotenoïdekristallen in de baarden en haakjes.

Bij de hemelsblauwen is het ontbreken van melanine in de baardtoppen de oorzaak van flets gekleurde vogels. Ook een reductie van het aantal melaninekorrels om de celkernen kan de oorzaak zijn van een enigszins opgebleekte lichaamskleur van zowel de lichtgroenen als de hemelsblauwen. Meestal gaat dit gepaard met een minder intensief zwarte ondulatietekening.

Het spreekt vanzelf dat we alleen niet helder grasgroen gekleurde en diep hemelsblauw gekleurde grasparkieten het maximale aantal kleurpunten kunnen behalen. Bij het samenstellen van de broedparen moeten we dus met het bovenstaande rekening houden. Vaak wordt beweerd, dat om goede lichtgroenen te krijgen men lichtgroen aan hemelsblauw moet paren. Dit gaat echter alleen op als men goede lichtgroenen aan goede hemelsblauwen paart. Paart men een te geel gekleurde lichtgroene aan een flets gekleurde hemelsblauwe dan krijgt u beslist geen goede lichtgroene jongen, omdat beide oudervogels onvoldoende melanine bezitten. Proefparingen die ik de afgelopen jaren genomen heb, tonen duidelijk aan, dat door goede lichtgroene vogels onderling te paren en goede hemelsblauwen onderling te paren de kleur niet terugloopt. Ook kan men door een iets minder diep gekleurde aan een zeer goede te paren telkens een aantal goed gekleurde jongen verwachten. Uitgesproken slecht gekleurde vogels dient u uit te selecteren en voor verdere kweek uit te sluiten.

Het genus agapornis 2

Agapornis pullaria door H.W.J. v.d. Linden Foto's: Horst Müller en Horst Bielfeld

Blijkens een zestiende-eeuws schilderij, voorstellende 'Dame met vogel' wordt de pullaria al vier eeuwen in Europa in gevangenschap gehouden. Vermoedelijk wist men in die tijd niet eens welke vogel men in huis haalde. Pas in 1758 werd deze soort voor het eerst wetenschappelijk beschreven en kreeg de vogel zijn huidige naam afgeleid van het latijnse woord pullus. Tweehonderd jaar later, in 1956, werd er voor het eerst in gevangenschap mee gekweekt.

De ondersoort Agapornis pullaria ugandae werd pas in 1908 ontdekt en beschreven.

Soortbeschrijving Agapornis pullaria pullaria:

Formaat: 15 cm.

Man: Voorhoofd, bovenschedel, wangen en bef oranje-rood. Algemene lichaamskleur groen; borst, buik, flanken en anaalstreek meer geelachtig groen; mantel groen. Het vleugeldek is groen en geeft een ietwat gehamerde indruk. Grote vleugelpennen donkergrijs tot zwart. De vleugelranden vanaf de vleugelbocht zijn donker ultramarijnblauw

met hier en daar enkele hemelsblauwe veertjes. De ondervleugeldekveren zijn zwart. De stuit is hemelsblauw. Bovenstaartveren groen; de onderstaartdekveren meer geelachtig groen. De grote staartveren, welke bijna geheel door de boven- en onderstaartdekveren worden bedekt, tonen gerekend vanaf de basis een rood-geel en zwarte dwarstekening; de uiteinden van de staart zijn groen. De snavel is koraalrood. De oogring wordt gevormd door een

band van kleine witte en blauwe veertjes. De ogen zijn donkerbruin. De poten zijn grijs, nagels donkergrijs.

Pop: Voorhoofd, bovenschedel, wangen en bef bleek oranje-rood. Het blauw in de vleugels ontbreekt. De ondervleugeldekveren zijn groen. Voor het overige geheel gelijk aan de man.

Jongen: Voorhoofd, bovenschedel, wangen en bef geel. De ondervleugeldekveren van de mannen zijn

Jonge pullaria's, 30 dagen oud.

Nestmateriaal bestaat vnl. uit turfmoel.

zwart, die van de poppen groen. De snavel is roodachtig bruin met op de bovensnavel een zwarte vlek.

Eieren: Kleur wit; aantal 3 tot 6.

Broedduur: 22 dagen. De jongen vliegen na ongeveer 42 dagen uit.

Woongebied: Centraal en centraal-west-Afrika.

Soortbeschrijving *Agapornis pullaria ugandae*:

Bij deze ondersoort is de stuit bleek hemelsblauw. Voor het overige als de nominaatvorm.

Woongebied: Uganda

Pullaria's houden zich bij voorkeur op in open bosgebieden of in lichtbeboste savanna's. Een groot deel van de dag brengen ze op de grond door op zoek naar voedsel. Ze hangen ondersteboven aan de hoge grashalmen om bij de zaden te kunnen. Daarnaast leven ze van bessen, vruchten en bladknoppen. In kleine vluchten van zo'n 20 stuks ondernemen ze verre trektochten op zoek naar millevelden waar ze een enorme ravage aan kunnen richten. Door de inlandse bevolking worden ze daarom fel bejaagd. In de natuur graaft de pop haar broedholte uit in bewoonde termietennesten, die zich op grote hoogte in de bomen bevinden. Het schijnt dat slechts zelden van een termietenheuvel op de grond gebruik gemaakt wordt. Ofschoon termieten agressieve dieren zijn, als hun nesten verstoord worden, schijnen ze de aanwezigheid van de *pullaria* te accepteren, waarschijnlijk bouwen de *pullaria*'s hun nest in een gedeelte dat niet door de termieten bewoond wordt, zodat beide soorten van bewoners vreedzaam naast elkaar kunnen leven.

De *pullaria* is verdraagzamer dan menig ander lid van het geslacht *Agapornis* en in een ruime voliëre kan men ze zonder bezwaar met meerdere paren te zamen houden. Vandaag de dag zijn er zeer weinig *pullaria*'s beschikbaar, deels omdat gebleken is dat ze moeilijk in gevangenschap broeden. De soort geldt bovendien als het zwakste lid van het genus en is zeer schuw. Pas ingevoerde vogels moeten met de grootste zorg omringd worden. Ze zijn zeer gevoelig voor tocht en kou. *Pullaria*'s slapen in het algemeen niet in een nestkast maar hangen net als hangparkieten ondersteboven aan het voliëregas. Daarom verdient het aanbeveling takken tegen de bovenkant van het nachthok aan te brengen. Zijn de vogels eenmaal geacclimatiseerd dan kan men ze 's zomers

en 's winters in de buitenvlucht laten mits een verwarmd nachthok aanwezig is. Als zaadmengsel kunnen we beginnen met millet en gierstsoorten aangevuld met graszaden te geven. Deze zaden kennen ze van hun geboortestreek. Ook sorghum kennen ze meestal wel. Op den duur is deze voeding natuurlijk veel te eenzijdig daarom moeten we trachten de vogels zo spoedig mogelijk aan een meer gevarieerd zaadmengsel te wennen. Op zoet fruit, appel en peer zijn ze verzot. Ook honingwater drinken ze graag. Tracht de vogels ook te wennen aan meelwormen en eivoer. Het heeft eeuwen geduurd voordat er kweekresultaten behaald werden. Dit zal voornamelijk te wijten zijn aan het feit dat men tot voor kort niets over hun levenswijze in de vrije natuur wist. Men ging er vroeger vanuit dat de vogels in boomholten broeden, dus werden er in de voliëres allerlei broedblokken en nestkasten opgehangen doch zonder resultaat. Pas nadat men ontdekt had dat deze vogels nestelden in termietennesten kon men in de voliëres overeen-

komende omstandigheden scheppen. In 1966 boekte A.A. Prestwich, die al zo'n 35 jaar *pullaria*'s in gevangenschap gehouden had, het eerste succes. In een ruime voliëre, waarin zich 13 paren *pullaria*'s bevonden, had hij 16 houten tonnetjes met een diameter van 30 cm horizontaal opgehangen. Vooraf had hij de tonnetjes met natte turfmoel gevuld en stevig aangestampt en vervolgens laten drogen. Om te voorkomen dat de turfmoel er weer uit zou vallen waren langs de onderzijde van het naar voren gerichte open gedeelte een aantal plankjes bevestigd. Een aantal poppen groeven gangen en nestkamers. De tunnel die naar het nest voerde liep schuin omhoog. De nestkamer zelf had een doorsnede van ongeveer 10 cm. De poppen gebruikten geen nestmateriaal. In verschillende nesten werden eieren gelegd. Slechts één jong kwam op stok. Bij de geboorte had het jong wit nestdons. Nadien zijn nog enkele keren broedresultaten behaald. Er zijn ook meldingen dat de pop wel nestmateriaal gebruikte. De pop steekt meerdere kleine stukjes verse schors, gras en groene bladerstukjes overal tussen haar lichaamsbevedering, vliegt er aldus opgetuigd mee naar het nest en bekleedt er de bodem van de broedruimte mee. Het is dus zaak ervoor te zorgen dat de vogels, willen we er mee kweken, over dit matenaal kunnen beschikken.

In plaats van met turf gevulde tonnen zou men ook van turfbalen gebruik kunnen maken. In het algemeen zit zo'n baal turf met latten en ijzerdraad stevig in elkaar, zodat men er aan de voorzijde een paar gaten in kan maken in de hoop dat de vogels verder zullen graven.

Voor agapornidenkwekers met veel vindingrijkheid maar vooral met veel geduld biedt deze soort nog een rijk terrein voor proeven en studie.

Mutaties:

Van de *Agapornis pullaria* is een lutino mutatie bekend. Het betreft een in het wild gevangen lutino man. Volledigheidshalve geef ik u een beschrijving van deze zeldzaamheid.

Algemene lichaamskleur diep geel. Voorhoofd, bovenschedel, wangen en bief oranje-rood. De grote vleugelpennen, de vleugelranden vanaf de vleugelbocht en de stuit zijn wit. Grote staartpennen geel met oranje-rode dwarstekening. Snavel koraalrood. Poten vleeskleurig. De oogring bestaat uit een smalle band van kleine witte veertjes. De ogen zijn rood.

Overwegingen

Zilver sluier

Ten aanzien van de gepigmenteerde mozaïeken zegt de standaard onder meer: 'Overigens zal een mozaïek steeds in het bezit zijn van de voor mozaïek kenmerkende witte broek, terwijl de rug als het ware overdekt moet zijn met een zilverachtige mozaïeksluier. Hoe beter deze zilver sluier ontwikkeld is, hoe beter zal de mozaïektekening tot uiting kunnen komen'. Voor zover dat nog met zekerheid na te gaan is werd de term 'zilver sluier' als begrip ingevoerd naar aanleiding van een artikel in *Onze Vogels* (juli 1971, pag. 305/306) van dhr C. Punt. Het genoemde artikel handelde weliswaar niet over de zilver sluier maar over de mozaïeksluier, toch kan het begrip zilver sluier gezien worden als evaluatie van het begrip mozaïeksluier. In *Onze Vogels* /september 1970, pag. 404/406) wordt door H.J. Veerkamp gesproken van 'de zogewenste zilveren sluier', hij concludeert o.m.: 'de sluier heeft een overdekkend karakter'. Deze opvatting van de schrijver is duidelijk 'aangescherpt', in zijn artikel (OV, augustus 1981, pag. 343/346) over het mozaïekpatroon concludeert hij o.m.: 'de gepigmenteerd mozaïek kan wel, moet, een zogenaamde zilver sluier, mozaïeksluier laten zien'. In de reeds hiervoor aangehaalde artikelen komen de schrijvers steeds tot de conclusie dat de zilver sluier het best waarneembaar is bij vogels uit de agaatsere, bij opalen en bij satinetten, ook J. Kuiper (OV, januari 1977, pag. 29) komt tot een gelijke conclusie.

Begripsdefinitie

De begrippen mozaïeksluier en zilver sluier worden in tamelijk willekeurige volgorde door elkaar gebruikt, beide woorden staan derhalve voor één begrip. Het is denkbaar dat bijvoorbeeld voor ongepigmenteerde mozaïeken de term mozaïeksluier gehanteerd zou worden en voor gepigmenteerde de term zilver sluier, direct noodzakelijk is zo'n scherp gedefinieerde aanduiding niet.

Kenmerken

In grote lijnen zou het gehele bestand aan mozaïeken opgedeeld kunnen worden in twee hoofdgroepen, ongepigmenteerd en gepigmenteerd; beide hoofdgroepen kunnen vervolgens opgedeeld worden in type I - type II, deze onderverdeling wordt ook op het door de NBvV gehanteerde vraagprogramma toegepast. Dientengevolge is deze onderverdeling eveneens in de standaard consequent doorgevoerd. Ongeacht de gemaakte onderverdeling moeten mozaïeken IN IEDER GEVAL bezitten: scherp afgebakende kop-tekening-borstvlek-schoudervlekken-stuitkussenvlek-witte veervelden. Gezien de algemene aanvaarde opvattingen kunnen bij gepigmenteerde mozaïeken GEEN witte veervelden verlangd worden, de vogels zouden dan als 'bont' geclassificeerd dienen te worden, daarom wordt bij gepigmenteerde mozaïeken van zilver sluier gesproken. Alleen bij ongepigmenteerde mozaïeken mogen de

kleurinlegsels oranje-rood of geel zijn, bij gepigmenteerde mozaïeken worden alleen oranje-rode kleurinlegsels gevraagd.

Vraagprogramma

Ten aanzien van de ongepigmenteerde mozaïeken is het vraagprogramma voldoende uitgespecificeerd, ten aanzien van de gepigmenteerde is omwille van de mogelijke variaties gekozen voor een veel minder gespecificeerde opsomming, b.v. 'alle mozaïeken uit de . . . serie', nog wel onververdeeld in types I en II. Deze 'verzamelingen' laten (te) veel ruimte, recentelijk is gebleken dat het woordje 'alle' ook toegepast werd op kleurslagen die zonder mozaïekfactor tot de niet gevraagde kleurslagen worden gerekend. Het vraagprogramma gaat helaas niet in op de combinatie van mozaïekfactor + roodogfactor, roodogen en mozaïeken staan in verschillende hoofdgroepen vermeld, of een mozaïekphao/mozaïeksat.net/mozaïeklutino nu 'thuishoort' in hoofdgroep 5 of in hoofdgroep 8 wordt niet vermeld. Omdat zowel het één als het ander te verdedigen is zou het wenselijk zijn dat dit alsnog geregeld wordt, er ontstaat een oneerlijke concurrentie, het is duidelijk dat waar het de zilver sluier betreft een mozaïekoranjeroodisabel altijd zal verliezen van een mozaïekoranjeroodsatinet.

Mogelijkheden

Het begrip mozaïeksluier dient in het kader van de mogelijkheden herleid

te worden tot hanteerbare normen. Uitgaande van de ongepigmenteerde mozaïeken (I/II), waarbij in feite vereist wordt dat de vogels buiten de kleurinlegsels zo wit mogelijk moeten zijn, zou het begrip zilversluiser slechts één interpretatie toestaan. Gepigmenteerde mozaïeken voldoen aan het gestelde inzake de mozaïeksuiser als zij een kleuruiting laten zien die gelijkwaardig is aan (of verwisseld zou kunnen worden met) een zilvertint uit de overeenkomstige pigmentgroep zonder mozaïekfactor. Klassieke zilvertinten zijn qua verschijningsvorm sterk variabel, het is niet zonder meer mogelijk om bij alle pigmentgroepen een gelijkvormig uiterlijk te verlangen. Groen + wit wordt in de perfecte vorm diepblauw, op zwart af; bruin + wit wordt

in de perfecte vorm diepbruin zonder streping, de zilvertint kan slechts worden afgelezen in borst en flanken; agaat + wit geeft in de perfecte vorm een zilverkleurige vogel met fijne pigmentstreepjes; isabel + wit geeft in de perfecte vormvogels die een zachte isabeltint laten zien over het gehele lichaam zonder waarneembare streping (vloeiend), de zilvertint 'schemert' door de isabeltint. Het verlangt niet al te veel voorstel-

lingsvermogen om voor te stellen hoe dan b.v. een mozaïekoranjeroodbruin er uit zou behoren te zien, het volstaat om de onder 'kenmerken' genoemde kleurinlegsels te projecteren (in gedachte) op een kwalitatief goede zilverbruine. Als de typische mozaïektekening geen fouten laat zien, en de ongekleurde veervelden bezitten de tint van een goede zilverbruine, dan is het maximaal haalbare bereikt. In dezelfde lijn doordenkend zou dan een mozaïekbrons sterk op een blauwe horen te lijken, een mozaïekagaat op een zilveragaat en een mozaïekisabel op een zilverisabel. Het gevaar van de term zilversluiser is dat in het algemeen gemeend wordt dat een mozaïekbruin of een mozaïekisabel een zilverkleurige rug moeten laten zien, die mening wijkt (te) ver af van wat van een gelijksoortige zilvertint geëist wordt. Het is overduidelijk dat van de mozaïekagaat wél zo'n zilverkleurige rug verlangd kan worden, ook de zilveragaat heeft dat, voor de mozaïeken uit de groenserie ligt dat wéér anders. Een goede blauwe heeft geen zilverkleurige rug, hoe zou dan een mozaïekbrons dat dan wél kunnen hebben? Dat zou maar op één manier kunnen, dat kan als de mozaïekfactor naast de kleurinlegsels ook verantwoordelijk zou zijn voor een aparte 'zilverfactor'.

Het bestaan van zo'n aparte zilverfactor is tot op dit moment niet genoegzaam aangetoond, in alle hiervoor aangehaalde artikelen komt dat tot uitdrukking. De kritische schrijvers hebben niet verzuimd om aan te geven waar zo'n zilversluiser wel geprononceerd wordt, ter sprake zijn gebracht de pastelfactor - de opaalfactor - de satinefactor. Maar, genoemde factoren bewerkstelligen ook een veel 'zilveriger' uiterlijk bij de niet-mozaïeken, het is (dus) niet de mozaïekfactor alleen die verantwoordelijk is voor de mogelijke zilversluiser. Als witte veervelden (bij de ongepigmenteerden) en bijkleurloze veervelden (bij de gepigmenteerden) een mozaïek-kenmerk zijn, dan

Mozaïekoranjeroodbrons type II

Zilver sluier

kunnen die door andere factoren gestimuleerd worden zonder dat die factoren iets met de mozaïekfactor te maken hebben.

Evaluatie

De tot dusver aangevoerde argumentatie kan niet verhelen dat gepigmenteerde mozaïeken een tweevoudige beoordeling aangelegd wordt. Voorop staat het tekeningspatroon, dat komt ook in de standaard voldoende tot uiting. Als onvermijdelijk moet het punt van het pigment ter sprake gebracht worden, zeker met het oog op alweer de zilver sluier. Onder 'mogelijkheden' is een vergelijk gemaakt tussen mogelijke zilver sluiers en 'bijbehorende' zilver tint van gelijksoortige niet-mozaïeken.

Daaruit ontstaat automatisch het vol-

gende knelpunt, de beoordeling van het pigment. Met name bij de zilverbruinen en de zilver sabellen wordt een vloeiend pigment geëist over het GEHELE lichaam, dat slechts een gering aantal exemplaren werkelijk aan deze voldoen staat nauwelijks ter discussie. Dat door zo'n vloeiend pigment de zilver tint als het ware 'weggedrukt' wordt is een algemeen aanvaard gegeven. Ten aanzien van de gepigmenteerde mozaïeken wordt

dit algemeen gegeven losgelaten, simpelweg door hier een zilver sluier te eisen. Fokkers die een mozaïekisabel brengen met het vloeiende rugdek dat isabel-eigen genoemd mag worden krijgen bemerkingen ten aanzien van het ontbreken van de zilver sluier, het is een open vraag of dat terecht gebeurt. Er kan geen enkele twijfel bestaan over het feit dat een 'slechte' isabel (niet vloeiend dus) veel eerder iets laat zien dat als zilver sluier aangemerkt zou kunnen worden. Hetgeen toch niet kan verdoezelen dat het wel degelijk om een slechte isabel gaat die als niet-mozaïek beslist geen hoge ogen zou gooien. Hoe nu verder? Er bestaan twee mogelijkheden: ofwel de eisen voor de pigment worden afgezwakt ofwel de eisen voor zilver sluier worden afgezwakt.

Het moet uitgesloten geacht worden dat in de bruinserie en in de isabelserie het één en het ander zou kunnen. Voor de fokkers van deze moeilijke kleurslagen zou het wenselijk zijn dat aangegeven zou worden waar 'ze' zich naar hebben te richten.

Samenvatting

Het begrip zilver sluier heeft in de achterliggende jaren een overtrokken dimensie verkregen, met name bij de 'gewone' gepigmenteerde mozaïeken is het begrip te zwaar beladen. Zolang nog niet onomstotelijk aangetoond kan worden dat de mozaïekfactor naast de kleuringsfactoren verantwoordelijk is voor het optreden van de zilver sluier is het niet redelijk om bijvoorbeeld een mozaïekbruin of een mozaïekisabel 'weg te zetten' met de bemerking 'must zilver sluier'. Er kan eigenlijk alleen maar verlangd worden wat mogelijk is, het is mogelijk dat gepigmenteerde mozaïeken qua tint gelijkwaardig zijn aan niet-mozaïekfactorige zilver tinten, meer niet. Te verlangen dat daar overheen nog weer een (andere) zilver sluier zichtbaar aanwezig is heeft veel weg van het onmogelijke mogelijk achten.

Kr

77

Vogel

copy

Vriesea

Deze mooie kamerplanten maken deel uit van de zeer uitgebreide familie van de Bromeliaceae. Ze komen met ruim tweehonderd soorten voor in de oerwouden van Midden- en Zuid-Amerika waar ze op bomen en rotsen groeien.

De Vriesea dankt zijn naam aan W.H. de Vriese, die in de 19e eeuw professor in de biologie was in Amsterdam.

Bijna alle Vriesea's hebben mooi getekende, zeer decoratieve bladeren en een grote trechtervormige rozet, waaruit zich de bloemstengel ontwikkelt. Er zijn in de loop der jaren vele mooie kruisingen in diverse variaties ontstaan.

In huis houden de Vriesea's van een plaats in de schaduw en een warme, vochtige atmosfeer. Ze verloochenen hun afkomst uit de tropen niet!

In de winter mag de temperatuur niet onder de 13° C komen.

Men houdt de planten matig-vochtig. In de groeiperiode van de plant, het voorjaar en de zomer, mag men water geven in de koker, maar in de winter is het beter hierin geen water te laten staan. Het gehele jaar door moet de potkult matig-vochtig aanvoelen.

De Vriesea houdt beslist niet van kalkhoudend water, zorg dus altijd voor regenwater en liefst op kamertemperatuur. Ook veel sproeien op de bladeren is nuttig.

In de zomer zal eens per maand bijmesten goed zijn.

De bekendste soort is de Vriesea splendens, afkomstig uit Guyana. Met zijn roodgele bloemknop en zijn fraaie bladeren is het een veel gevraagde kamerplant.

Fourageren

Foeragerende vogels zijn vogels die op zoek zijn naar voedsel. Meestal wordt 'foerageren' gebruikt voor vogels die in groepsverband deze levensnoodzakelijke activiteit verrichten. (Eenden, steltlopers, ganzen, e.d.). Maar ook het sijsje of de koolmees die in hun eentje bijvoorbeeld een elzeboom aan een intensief onderzoek onderwerpen zijn aan het foerageren.

In volières komt het foerageer-gedrag dat voor bepaalde vogels zo met typische gedragingen of geluiden gepaard gaat minder vaak duidelijk tot uitdrukking. Immers, meestal is er een overvloed aan voedsel en is het foerageren eigenlijk niet meer dan een bezoekje brengen aan de rijk gevulde voerbakken.

Dat het foerageren vaak met typische geluiden of gedragingen gepaard gaat hebben we al even aangehaald. Enkele voorbeelden ter verduidelijking:

- de nieuwsgierig 'pinkende' koolmezen die berken- en elzebomen afstruinen naar wat eetbaars
- de schichtig op open plaatsen hippende vinken
- kwetterende sijsjes die van elzeboom naar elzeboom vliegen
- knutterende groenlingen en kneuen op braakliggende terreinen
- de razend snelle steltlopers
- de ogenschijnlijk ongeïnteresseerde lijsterachtigen die over grasvelden 'springen' en hier en daar bij voortdoring toch nog heel wat wormen verschalken.
- rustig 'grazende' ganzen die soms voor ons onverklaarbaar ineens de lucht in gaan.

Zo maar een paar voorbeelden van foeragerende vogels zoals die vooral in het najaar goed waarneembaar zijn.

Fraselen

Als jonge vogels van die soorten die bekend staan om hun zangcapaciteiten hun eerste zangpogingen doen of als vogels wiens zang wij slechts in een bepaald jaargetijde horen, zich weer voor het eerst 'melden', gaat hen hun zangcapaciteit toch niet zo direkt vlot af. Ze moeten het leren of weer leren. Meestal beginnen de mannetjes met hun repertoire zachtjes te laten horen. Dat (her)instuderen noemen vogelkwekers 'fraselen'. Een vermeldenswaard gegeven is dat aanvankelijk ook jonge popjes soms neiging hebben met de 'zangstudie' te beginnen. Meestal haken ze al weer snel af en blijven de 'ware' mannetjes over. Kunt u zich de vreugde voorstellen van een zangkanarie-kweker als hij na een goed kweekseizoen een groot aantal van zijn jonge vogels hoort fraselen?

Vogels die een vaste - althans min of meer - periode hebben waarin ze zich met hun zang laten horen, vinken bijvoorbeeld, beginnen eerst zacht, langzaam en onregelmatig te zingen en zodra ze de 'slag' te pakken hebben hoort u slag op slag. Maar eerst fraselen ze.

Huib Vervest

Mevr. J.L. Spenkelink-van Schaik

Geslaagde kweek met de Maximiliaan papegaai

(*Pionus maximiliani*)

De Maximiliaan Papegaai is een vogel van zo'n 29 cm groot. Hij is over het geheel genomen groen gekleurd. Het voorhoofd is nogal donker, wat komt door de donker paarse waas die over de groene veren ligt. De veren van de kop, nek en rugzijde zijn donker paars gezoomd. Dit is ook het geval op keel en borst, maar omdat daar de veren groter zijn, wordt het effect verkregen alsof de vogel daar lichter van kleur is. Aan de buikzijde zijn de donkere zomen smaller.

De vleugels zijn groen met een brons/olijfkleurige spiegel. De onderstaart dekveren zijn helder rood. De snavel is zwart maar op het snijvlak wat geelachtig getint. Het donkere oog heeft een witte oogrand, die aan de voor- en achterzijde onder-

broken is door een zwarte vlek. De poten zijn grijs. Zoals u zich dit zult voorstellen lijken deze eenvoudig gekleurde vogels bijna saai van kleur, dit vooral als ze in de schaduw zitten. Gaat de vogel echter in de zon zitten dan lijkt het wel of er een gouden glans over de veren komt, het groen licht daardoor mooi op terwijl daarentegen het bosbessenkleurige paars prachtig afsteekt tegen de goudgroene vleugel.

De Maximiliaan papegaai komt voor van Zuid-Brazilië, Paraguay tot in Noord-Argentinië en van de zuidoostkust van Brazilië tot in Bolivia.

Daar praktisch al deze landen reeds jaren voor de export naar Nederland gesloten zijn, zijn ze de laatste jaren dan ook vrijwel niet meer ingevoerd en daarom ook weer wat zeldzaam.

Ze leven in hun woongebied in de wat meer open bossen van het laagland. Hun voedsel bestaat hier hoofdzakelijk uit fruit, bessen en wat zaden vooral die van de Araucaria een naaldboom.

Bij mij bestaat hun voeding uit een vaste hoeveelheid gemengd zaad van een bepaalde samenstelling (de verhoudingen kunt u vinden in mijn boek 'Kunt u mij kweken'). Daarnaast elke dag als het kan een ander soort appel of een ander soort fruit, verder groen als andijvie, (fruit)boombladeren etc. Zo nu en dan wat cedernoten, niet te veel want ze zitten tenslotte in gevangenschap met te weinig beweging en worden dan anders snel te vet. Ook zonnepitten, iets dat ze vrijwel uitsluitend aten toen ik ze kreeg.

eten de Pionus-soorten nu slechts bij mondjesmaat of in het geheel niet meer. Het vreemde van alles is dat als we de wildvangvogels eenmaal van hun zonnepitten afhebben ze dat vaak ook verder niet aanraken. Dit toont aan dat ze er eigenlijk geen behoefte aan hebben, anders zouden ze het immers direct weer volop eten als het hun wordt gegeven. Men kan natuurlijk de vogels ook wel op zonnepitten blijven houden, met een enkel appeltje en een aantal vitamine flesjes, maar het lijkt mij zinniger om ze op de juiste zaadmenging te houden en daarbij natuurproducten als groenvoer en fruit.

Na enkele jaren reeds enkele soorten in mijn bezit gehad te hebben, werd mij door een bevriende vogelliefhebber zijn collectie aangeboden, daar hij deze door zijn werk en andere omstandigheden niet meer kon aanhouden. De overvloedige vogels werden van de hand gedaan en heb ik nu het gehele geslacht Pionus, bestaande uit acht soorten, in mijn collectie. Deze Pionussoorten zijn geplaatst in open buitenvolières, de meesten met een nachthok een enkele zelfs alleen maar met een beschutte hoek.

Het eerste jaar na deze overplaatsing verwachtte ik niets maar toch waren er enkele paren die aan de gang gingen. Er werden broedblokken bekeken en in- en uitgegaan, er werd gevoerd. Enkele mannen kwamen zelfs zover dat ze hun popjes traden, maar het bleef bij eieren leggen en onrustig broeden.

Het jaar 1981 brak aan en in het voorjaar waren er alras enkele poppen die in het broedblok verdwenen. Van de Pionus senilis – de Witkop Pionus – waren alle poppen aan de leg en broeden zeer vast. Van de Maximiliaan Papegaai had ik geen baltende man of een vrugnede pop gezien. Op 1 mei keek ik eens in het blok daar ik de pop miste. Aangezien

het enkele dagen tevoren ineens onverwacht erg koud was keek ik voorzichtig en vol spanning, jawel hoor, de pop zat op vier eieren die al donker gekleurd waren. Vanaf 20 mei legde ik elke dag mijn oor te luisteren maar aanvankelijk hoorde ik niets. Na een week deed ik voorzichtig het inspectieluikje open en daar zat een zich opblazende agressieve vogel op haar nest en kon ik drie jongen onderscheiden. Ik sloot het broedhok weer af, bang dat zij in haar agressiviteit een jong of een eventueel ei zou beschadigen. Vanaf die dag de 27e mei keek ik elke dag heel eventjes. Na een dag of vier was de pop er in zo verre aan gewend dat ik rustig op enige afstand mocht kijken, maar er aan komen neen. Dat mocht na de vijftiende dag, de dag van het eventueel open gaan van de ogen van de jongen en het nodig zijn van het ringen, nog steeds niet. Met een theedoek over mijn hand, stak ik die de volgende dag er snel in. Na een paar ferme pikken eigenlijk meer beten ging ze langzaam achteruit het blok uit. Daar ik onder het invlieggat stond, vond zij het ook nog nodig mij even te attaqueren alvorens ze naar de man, buiten op stok, vloog. Toen had ik pas de handen vrij om de jongen op te pakken. Ze had vier eieren gelegd en daaruit waren ook vier jongen gekomen. Met zo'n resultaat voor de eerste maal was ik bijzonder opgetogen.

In de twee maanden die nu volgden bleek de behoefte aan fruit, groen en geweekte zaden bijzonder groot. Voor zes vogels had ik al meer dan 1 kilo andijvie of paardebloemplanten nodig. Dit stelde ik vast door elke keer twee kilo, ongeveer twee grote struiken te geven en het restant 's avonds weg te halen en na te wegen. De hoeveelheid fruit werd voor de vogels met de dag meer van zo'n twee appels van gemiddeld formaat tot later vier stuks. Ook namen ze

lieft gekiemde zaden, zachte mais en eivoer tot zich en lieten ze de droge zaden vrijwel onaangeroerd. Veertien dagen na het uitvliegen begonnen ze pas hier weer van te nuttigen. Naarmate ze ouder werden was de behoefte aan fruit en gekweekte zaden toegenomen maar de behoefte aan groenvoer gelijk gebleven.

Na ruim twee maanden in het nest verbleven te zijn, vlogen de jongen kort na elkaar uit. Na enkele uren uitgevlogen te zijn aten ze zelf van het groen, maar het fruit werd pas de volgende dag aangeraakt. De weke zaden weer twee dagen later, terwijl ze pas na drie weken naar de droge zaden begonnen te kijken. Ze werden alhoewel ze al zelfstandig voedsel tot zich namen, toch nog ruim drie maanden na het uitvliegen door beide oudervogels gevoerd.

De jongen komen nog groener dan de ouders uit het blok en waren ook in hun kleuren veel doffer. Eerst met vier maanden begonnen het blauw en het paars zich duidelijk af te tekenen in hun kleed.

Inmiddels zijn de eerste najaarsstormen over de volières geraasd, maar noch de oudervogels noch de jonge dieren hebben er last van gehad. Baden deden de jonge vogels pas voor het eerst op een leeftijd van vier en halve maand na het uitvliegen en dat deden ze dan in een hagel- en regenbui in de druppels die van het dak dropen.

Wat een prachtig gezicht is het toch als je daar zo'n papegaaienfamilie op stok ziet, de oudervogels met jongen, die na twee maanden al net zo groot zijn als de ouders. Elke keer vind ik het jammer dat ik niet mijn eigen kweekjongen allen kan aanhouden en dat ik ze in verband met ruimtegebrek uiteindelijk van de hand moet doen. Ik doe dat dan ook niet eerder dan nadat ze wat ouder zijn, het liefst pas na de winter, want dan zijn ze volkomen zelfstandig en afgehard.